

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel.
Előfizetési ár:
Helyben: Vidéken:
Egész évre . . . 4 korona | Egész évre 5 K 20 fill.
Fél évre . . . 2 " | Fél évre . . . 2 " 60 "
Negyed évre . . . 1 " | Negyed évre 1 " 30 "
Egyes szám ára 12 fillér.

HIRDETÉSEKET
jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel.
Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér. —
Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyitléri közle-
mények jutányos díjazás mellett közöltenek.

Szerkesztőség:
Pandató-utca 680.
Kiadóhivatal:
"Pannonia" könyvkereskedés
Baross-utca 74. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.

I. évfolyam

1904. December hó 25.

7-ik szám.

Karácsony.

Elsendesül a szenvedélyek dúló vihára, az emberi társadalom tusája megszűnik s leszáll a béke és szeretet angyala; a szívekbe nemesebb indulatok költöznek, a lélek felmagasztosul s a hívők ajakán felzendül az örök szép angyali szózat: "Dicsősség amagasságos mennyben az Istennek, a földön békesség s az emberekhez jóakaratt!" Az emberek óriási küzdelme megpihen, a létért folytatott harc zaja elnémul. A Megváltó születésének ünnepén az emberek millióinak szívében a szeretet lángja ég. A harag és ádáz gyűlölet elköltözik a lelkekből s magasztos gondolatok, szent áhitat töltik be a világot.

Közel kétezer év óta zendül fel újra meg újra a hívők ajkain ez angyali ének, hogy hirdesse a szeretetnek, a békének szent ígét s megerősítse az emberek lelkét, bizalmat és reményt keltsen a jövőben, a melynek borongó sötétsége olyan nagyon sokszor borult már a földre.

Karácsony szent ünnepén megtisztul a szenvedélyektől az emberi lélek, öröm és boldogság aranyos derűje ragyog az egész világ felet; a kicsinyek öröme: a nagyok boldogsága. A szegények kunyhójában, a gazdagok fényes, csillogó palotáiban, a gyengék és erőtlének kicsi hajlékában, a hatalmasok termeiben egyaránt az ártatlan öröme töltik be az emberi szíveket. A Jézus ajándéka éppolyan drága kincse a szegénynek mint a gazdagnak. Krisztus születésével a szeretet átöleli az egész emberiséget.

Eljőve az Ur, hogy szeretetet, békességet hirdessen, hogy megváltsa az emberiséget azoktól a bűnöktől, a melyek a társadalom békéjét és nyugalomát veszélyeztetik; eljőve, hogy betöltse a népek és nemzetek vágyódását, hogy utat mutasson miként kell mindenkinek betöltenie azokat a nagy feladatokat, a melyek az emberi társadalom fejlődését és haladását előmozdítják.

A Megváltó születésében a csüggedők reményt, a bátortalanok biztatást, a gyengék erőt, a szenvedők gyógyulást találnak s ebben bírnak boldogságuknak soha ki nem apadó forrását. Ez a mosolygó ünnep melegséget áraszt el az emberek szívében és arra készíteti, hogy lerontsák azokat a vastag válaszfalakat, a melyeket a születés, rang, vagyon, állás s társadalmi felfogás emel közöttünk, s gazdag és szegény kicsiny és nagy, a hatalmas kényur és az egyszerű munkás egyformán érzék: egyforma a származásunk, egyforma az elmulásunk, emberek vagyunk és mindnyájunknak szüksége van arra a fényre, a mely Betlehem felett felragyogott, szükségünk van arra a szeretetre, a melyre Jézus tanított. Hiszen közel kétezer év óta ismételve felhangzik a bátorító angyali szó: "Ne féljtek: mert ime hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme lesz."

Ama fényes éjszakának csillagsugára, újra és újra felragyog s bevilágít évezredek sötétségébe és a felvilágosodás lobogó fáklyája gyanánt világot gyújt az elmékben, hogy eloszlassa a homályt, lángra szítva a szunnyadó erényeket s az igaz utra vezesse a tévelygő emberiséget. Jézus születése az emberi társadalomnak is ujja születését jelentette, az ő tanaiban nyert legerősebb biztosítékot a legtisztább, legfenségesebb népszabadság eszméje. A szabadság, egyenlőség és testvériség szent ígét ő hirdette, az erkölcsi világrendet életre keltve a felvilágosodás templomának kapuit ő nyitotta meg s vezette az emberiséget a tökéletesedés útjára, ő volt a ki a „világ világosságául jött a földre, hogy a ki őt követi, ne járjon sötétben, hanem életnek világossága legyen annak."

A Megváltó tanaiban találja meg az emberiség azokat az örök igazságokat, a melyek kivívásáért évezredek keresztül annyi vér és könnyözön folyt. Jézusnak a világot átölelő szeretete éled fel szívében, midőn

az emberbaráti érzés, a testvéri szeretet nagy munkáját teljesítjük és elmegyünk a nyomor hajlékaiba, felkeresünk a szegényeket, gyámoltjuk a gyámoltalanokat, vigaszt nyújtunk a csüggedőknek, menedéket adunk a hajléktalanoknak, az apátlan anyátlan árváknak táplálékot, felruházzuk a ruhátlanokat, ápoljuk a szenvedő betegeket s enyhítjük a szenvedők tájdalmaít s az ő arcukra is oda varázsoljuk Karácsony szent ünnepének melegségét.

De a midőn a karácsony fenséges jelentősége felett elmélkedünk s az idők eseményeit is vizsgáljuk, keressük, kutatjuk, vajjon áthatotta-e az emberiség lelkét a béke és krisztusi szeretet, lobog-e az elmék világossága? Az erkölcsi világrend nem ingott-e meg, az elvadult szenvedélyek, a bűn nem ülnék-e orgiát, a haszonleső kapzsiság, az önzés, irigység, hatalom vágy, durva erőszak nem háborítja-e fel az emberek lelki nyugalomát?

Szomoruan kell tapasztalnunk, hogy az emberiség még maig sem tudott felemelkedni Krisztushoz. Nem! Mert hisz az emberi társadalomban a szenvedélyek vihára most is óriási hullámokat vet. "Egy nemzetség más nemzetség ellen támae, és egyik ország a másik ország ellen." A távol keleten, a telhetetlen hatalom vágy, a kapzsiság vérözönrel árasztja el a földet és a tengert, hogy megfojtsa a szabadságot s lánczra fűzze a szabadság retenthetlen harcsoait. És a szabadságért, az emberi jogokért küzdő nemzet az igazságerejébe vetett hittel vivja meg csatáit, s ha kell, meg is tud érte halni.

A magyar társadalom kebelében is dul a felháborított indulat, a szeretet és béke helyett gyűlölség, rut viszály, önzés, hazug ámitás, gyalázatos lélekufárok erkölcstelen romlottsága zavarják meg a kedélyek nyugalomát. Az elvakult góg, a szolgálalkúség, a haszonlesés szembe áll a nemzeti érzéssel. Ha tehát a Karácsony szent ünnepein el is némul a harci zaj s a családok otthonába a béke és szeretet költözik

"PANNONIA"

KÖNYVNYOMDA

képeslevelezőlap kiadó-
vállalat, antiquarium. —
könyv-, papír- és írószer
kereskedés.

KOMÁROM
Baross-utca 74. szám.

Könyvnyomdánk

készít elegáns névjegyeket, eljegyzési és minden egyéb családi jelentéseket, kereskedelmi nyomtatványokat, műveket, naptárakat, hivatalos nyomtatványokat és szabályrendeleteket.

Lapunk mai száma 18 oldalra terjed.

be, azért ott lebeg a magyar társadalom minden rétege felett a szenvedélyek vihára. De a ki az igazság diadalába vetett hittel néz a jövőbe, a ki a szabadság, egyenlőség és testvériség szentháromságának érzését hordja szívében, az előtt bátorító szóként hangzik Jézus: "És mikor hallandotok hadakat és pártütéseket, meg ne félemljétek: mert meg kell először ezeknek lenni." A nemzeti eszmék nagy harcában az igazak soha meg nem rendülnek, magukat el nem adják s meggyőződésüket rendíthetetlen hittel követik.

A szeretet és testvériség egyesítsen bennünket s a felvilágosodás fegyvereivel álljunk sikra minden időben, hassunk az értelemre, de a Mester ez intő szavait se tévesszük szemünk elől: "Meglássátok, hogy meg ne csalassatok, mert sokan jönnek el az én nevemben, kik ezt mondják: Én vagyok a Krisztus: és az az idő elközelget. Ne kövessétek azért azokat."

Városunk életében is nagy szükségünk volna arra, hogy ne az egyéni érdekek irányítsák a polgárság sorsát, hanem a Krisztusi tanok vezéreljenek bennünket s ez a Karácsony legyen egy szebb és jobb jövő kezdete, a melyben reményeink teljesülnek, és a fölvilágosodás szellemében, a nép jólétén egyetértésen és boldogulásán munkálkodunk s erkölcsi életének megszilárdításán fáradozunk. De hogy e ránk váró nagy feladatoknak megtudjunk felelni, mindenek felett az apostol ez intése legyen előttünk a legszentebb parancs:

"A szabadságban azért, mellyel minket a Krisztus megszabadított, álljatok meg és ne kötelezzétek meg ismét magatokat szolgálatnak igájával."

—//.

Az állam és a város.

Elkényeztetett primadonnák sem lehetnének követelőbbek, hogy virággal szórják tele a színpadot, mint a hogyan az állam megvárja a városoktól, hogy nem épen apró ajándékokkal kedveskedjenek neki.

A mióta a fejlődés láza elkapta a városokat, s a mióta kalmárszerű versengés folyik közöttük ugyannyira, hogy valóságos licitáció megy végbe a felett, ki vagy melyik tud többet ajándékozni az államnak azért, hogy a maga intézményeit lerakja, azóta az állam ugy hozzá szokott az ajándékokhoz, hogy ezek nélkül, még ha a saját vagy a köz érdeke követelné is meg, alig akar valamit tenni.

A mint valamely intézmény, hivatal, iskola elhelyezése, gyárak felállítása avagy a katonai csapatok elhelyezésének szüksége forog fenn, azonnal megindul a városok között a verseny, a mire különben saját boldogulásuk készíti, és az lesz a szerencsés a ki többet ad; a célszerűségi szempontok vagy a város és vidék érdeke másodrendű kérdéssé devalválódik ilyenkor. Nem akarunk ebből semmi féle oly következtetést levonni, a mely az államot bármilyen tekintetben érinthetné, távol legyen tőlünk, hogy vádat akarnánk belőle kovácsolni, mert hiszen az államgazdaságra nézve előnyös, ha ily módon takarékoskodhatik, hanem ez a takarékoskodás és a városok áldozatkészségének igénybe vétele sokszor egész a kicsinyeskedésig megy, a mi a városok fejlődésének s a nagy közönség érdekeinek is rovására esik.

Komárom város, csak hogy a haladás sodrába bele jusson, daczára nehéz anyagi viszonyainak, a mikor csak az államnak szüksége volt valamire erejét is túl meghaladó áldozatokat hozott és soha sem fukarkodott, de mindebből aránylag kevés előny hárult még eddig a városra, ha csak a jövő nem termi meg ezek gyümölcsét. Ép ezért szomorúan is érintette a város közönségét az államnak az a rideg magatartása, a mit a várossal szemben a kis dunai és Erzsébet híd s a hidfeljárók légszesszel való kivilágításának kérdésénél tanusított. Szinte elszomorító az a kicsinyeskedő takarékoskodás és tulhajtott kívánság, hogy az állami hidakon és a vasúti állomáson még ma is pislogó petroleum lámpásokkal eszközöli a világitást.

máson még ma is pislogó petroleum lámpásokkal eszközöli a világitást.

Mintha a világitás szatiráját akarná feltüntetni a hid és vasúti állomás világitása annyira szembeeszköz és eltérő ez a város világitásától. Épen azon a helyen uralkodik az ósdi világitási rendszer, a melyen az idegen forgalom is lebonyolítást nyer; a mikor a város a kor fejlődéséhez képest világitja ki utcáit, ép a hol az idegen a városba jön sötétség uralkodik, csak azért, mert az állam oly olesón kívánja a gázvilágitást s még e felett a lámpák felállítását is, hogy ezt a város károsodás nélkül nem teljesítheti. Pedig hát az államnak a gázvilágitás alig kerülne többbe, mint a petroleum, mert a város a légszuszállítására nézve már a legszélső határig menő árkedvezményt is felajánlotta.

Hogy a visszas állapot megszűnjék, amely a hid világitásánál uralkodik, a város tárgyalásokba bocsátkozott a kereskedelemügyi miniszteriummal, a ki azt kívánja, hogy a lámpákat a város állítsa fel saját költségén a hidfeljárónál pedig a világitás költségeit is viselje. A hidakon való világitásért 2608 korona átalányt volna hajlandó fizetni az állam. A városnak csak a hidakon és feljárókon felállítandó 20 és 24 darab lámpa 2975 koronájába kerülne, a gázönköltsege mintegy 4000 korona volna. Nagyon természetes, hogy a város kész veszteséggel mint vállalkozó ilyen szerencsétlen üzletet nem köthet. Az állam meg egyáltalán nem kívánhatja, hogy a város veszteséget szenvedjen, végre is a nagy áldozattal és befektetéssel felépített gázgyár, mint haszonhajtó vállalata szerepel a városnak, a minek jövedelmezőségét csökkentenie nem szabad.

E kérdés felett azonban egyszerűen napi rendre térni sem lehet, az állam nem térhet ki az elől, hogy a város területén az általa birt utvonallal megvilágítása tekintetében a város világitásához alkalmazkodjon. A forgalom és a közönség igénye ma már megkövetelik, hogy a berendezkedés a fejlődött viszonyokkal összhangban álljon. Eddig nem beszéltünk róla, mert azt hittük, hogy az államvasut önngától is rá jön arra, hogy az újvárosi vasut állomás kivilágítása gyarló, most azonban rá kell mutatnunk arra, hogy sem az állomás, sem az állomástól a hidfőig vezető eléggé hosszú ut világitása nem felel meg a kívánalomnak. Olyan sötét ez, hogy bátran ki is fosztogathatnák az utasokat. A közbiztonság megőrzése is feltét-

KOMÁROM és VIDÉKE TÁRCÁJA.

A FEZŐR.

Irta: Zöldi Márton.

Fittik Gáborral úgy ösmerkedtem meg, hogy diákkoromban az apjánál laktam, ott is kosztoltam. Az apa derék pékmester volt, a fia közönséges lump. Mái is hálásan emlékezem az öreg Fittikre, ki valahányszor fiát szidta, követendő példa gyanánt mindig engem lobogtatott.

— Mért nem veszel róla példát? Mért nem tanulsz úgy, mint ő?

Ilyenkor mindig eszembe jutott, hogy milyen zavarosak a jó fiúról való fogalmak. Az apám engem következetesen a Lipták fiu példájára utalt, akit néhány évvel később kicsaptak a gimnáziumból. Elemi baj miatt. Kilopta az elemeket a vegytani laboratóriumból.

Fittik Gábor, mint alább látni fogjuk, nem követte a példáját. Azt hiszem, jól tette. Valamint tőlem is oktalanság lett volna, ha a Lipták fiuval paralel etikai pályát futottam volna meg. Becsuktak volna.

Ugy tíz év után találkoztam Fittik Gáborral Budapesten. Elbeszélte, hogy apja meghalt, ő pedig a börtöre jár. Még akkor gyalog. Néhány év múlva már kocsin láttam végig robogni az utcákon. A saját fogatán.

Egyszer egy kávéházban mellém telepedett. Minden kérdés nélkül számot adott vagyoni helyzetéről.

— Van egy kis pénzem. Nem sok, mert villát vettem a Zugligerben. Negyvennégyezer forintot fizettem ki készpénzben.

Illőnek találtam szörnyűködni az összeg nagysága fölött.

— Mit akarsz? — magyarázta élenken — a Zugligerben drágák a villák. Azt pedig nevétségesnek találok, hogy hitelbe vegyünk luxus tárgyakat. Az nem szolid dolog.

Megjegyzem, hogy egyáltalában nem kérkedett. Sőt keserű panaszokat hallatott az üzleti élet megbízhatatlansága fölött.

— Ma van néhány garasom, holnap jön egy rossz konjunktura és mehetek hordárnak.

— De hát milyen üzleteket csinálsz tulajdonképpen?

— Fezör vagyok.

Megelégedtem e magyarázattal s jó ideig megint nem láttam. Három év múlva mint biztosítási ügynök jelent meg nálam s ajánló levelet kért egy barátomhoz.

— Hát mi történt veled? — kérdeztem.

— Leégtem, barátom, totalier leégtem.

Nincs egy garasom.

— Hát a zugligeti villa?

— Ellicitálták.

— No az baj.

Felpattant és roppant hévvel kezdett beszélni:

— Baj? Dehogyan baj. Ugy kivágom magamat mint a pinty.

Kíváncsi voltam, hogy a pintyek hogyan vágják ki magukat az anyagi bonyodalmakból. Ő megmagyarázta. Nagyszerű üzletre van kilátása. Egy szénbánya Horvátországban.

— Mesés összegeket fogok keresni. De az semmi, még van három más üzlet. Barátom, megfogsz te még engem látogatnai az Andrassy-uton.

— Miért éppen az Andrassy-uton?

— Mert ott veszek villát. Tudod, jobb a közlekedés.

Aztán kérdezte, hogy nincs-e véletlenül egy czilinderem. Oda adtam neki az enyémet én ugy sem viselem.

Egyre különösebbnek találtam ezt az én Fittik Gábor barátomat. Mikor pénze volt, keserűen beszélt a bekövetkező elszegényedésről, mikor semmije sem volt a legvéresebb reményeket táplálta. Akárhogy vizsgáltam is, nem találtam benne semmi szélhámos vonást. A megvásárlandó Andrassy-uti villáról, ugy beszélt, mint mi tisztviselők a fizetésemeléslről. Nem maradt el.

Egy időre rá az újságokban olvastam, hogy megnősült s ez alkalommal valami jótekonysági alapítványt is tett. Azt hiszem kétezer forintosot. Ugy látszik, gondoltam, csakugyan kivágta magát.

Ez volt az utolsó hír, amit felőle hallottam, mindaddig, míg Triesztben ismét nem találkoztam vele.

Ott ültem a melóra nyiló kávéházak egyikében, mikor egy kopott pepitaöltözötű házaló közeledett felém.

— Nem tetszik valamit venni? — kérdezte németül. — Finom krokodil bugyelláris valódi . . . esküszöm.

Megösmertem. Fittik Gábor volt.

— Hát te hogyan kerülsz Triesztbe? — kérdeztem csodálkozva.

Kissé zavartan mosolygott. Látszott, hogy nincs inyére a találkozás.

— Hát bizony, nagyságos ur . . . — kezdte.

— Ohó, — figyelmeztettem — én barátod vagyok.

— Hát igen, barátom, furcsa história.

lentül megköveteli tehát, hogy az állomás és ettől a városba bevezető ut világitása rendeztesék. A város végre is nem kötelezhető arra, hogy az állam helyett viselje a költségeket, az állam pedig csupa üzleti szempontokból nem tarthatja fenn a jelenlegi állapotot, annál kevésbé, mert hisz a közönség a viteldijban és vámokban megfizeti az árát a jó közlekedésnek.

E kérdés mielőbbi orvoslása iránt városunk közönségének lépéseket kell tenni, nem üzleti szempontból, hanem a közlekedés és közbiztonság érdekében. Az illetékes tényezőknek szintén közre kell munkálkodniuk, hogy az állami intézmények és vállalatok is bele illeszkedjenek a fejlődés keretébe.

H i r e k.

— **Felhívás előfizetésre.** A „Komárom és Vidéke”-re 1905. január 1-től új előfizetést nyitunk. Nem élünk hangzatos jelszavakkal, lapunk az igazság és közérdek szolgálataiban kívánja betölteni hivatását. A részünkre előlegezett bizalom és ama rendkívüli érdeklődés, a mellyel hazafias közönségünk lapunkat pogadta, felment bennünket attól, hogy programunkat ismételjük, a rokonszenves pártolás pedig kétszeresen fog bennünket a hazafias munkásságra serkenteni.

Előfizetési árak:

	helyben	vidéken
Egész évre	4 K	5 K 20 fill.
Fél „	2 „	2 „ 60 „
Negyed „	1 „	1 „ 20 „

Hogy lapunk pártolását lehetőleg viszonozzuk előfizetőinknek azon rendkívüli kedvezményt nyújtjuk, hogy „A Nap” című politikai napilapot havonként helyben házhoz hordva 1 korona előfizetési árért, vidékre pedig 1 korona 30 fillérért adjuk.

A Komárom és Vidéke ezzel oly kedvezményben részesíti előfizetőit, amelyet semmiféle lap nem képes nyújtani.

A Komárom és Vidéke előfizetői ugyanis 4 koronáért 3 hónapra át — egy kvádrán szerkesztett napi lapot és egy 8—16 oldalra terjedő heti lapot — kapnak.

Az előfizetési díjakat a pontos cím megjelölésével kérjük lapunk kiadóhivatalához

mielőbb beküldeni, hogy a lap szétküldése akadályokba ne ütközzék.

Lapunk karácsonyi mellékletén levő megrendelési ívet pedig ajánljuk szives olvasóink figyelmébe.

— **Boldog karácsonyi ünnepeket kívánunk tisztelt előfizetőinknek, olvasóinknak és kedves munkatársainknak.**

— **Kitüntetés.** A király Fehér Ipoly dr. pannonhalmi főapátot, a Ferencz József és a vaskorona rend lovagját e hó 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. A kitüntetés, a mely érdemes és méltó férfit ért széles körben örömet keltett, és a szent Benedekrendet is érte. Az üdvözlők sorában bizonyára városunk sem fog hiányozni.

— **Egybekelés.** Szép esküvő ment végbe kedden a komáromi ev. ref. templomban. Két szerető szív egyesülésének fenséges érzése olvadt egybe. Fehér Krisztina kisasszony, Antal Gábor püspök házas éreyyekkel ékeskedő kedves gyámleánya és Szőke Károly szomódi ev. ref. I. elkész esküdtek örök hűséget egymásnak. A boldog házasok tanúiként Czike Lajos kir. tanácsos öszönvi esperes és Madarassy Pál dr. vármegyei árvaszéki úlnök szerepeltek. Az esketést Antal Gábor ev. ref. püspök teljesítette, amely alkalommal mély bölcseséggel telt s keresztyéni igazságtól áthatott magas szellemű remek beszédet intézett az ifju párhoz. Az esküvőt Antal Gábor házánál lakoma követte. Ószinte szívből sok szerencsét és igaz boldogságot kívánunk.

— **Lelkészválasztás.** A szendi ág. hitv. ev. egyházközség megüresedett lelkészi állásának betöltése tárgyában mult vasárnap gyűlést tartott, mely alkalommal három pályázó közül Piri Károly pápai segédlelkész választott meg az egyház lelkészeül. Piri Károlyban a szendi egyház jó szónokot, lelkes buzgalmu fiatal papot nyert, akinek működése elé a legszebb reményekkel tekinthet egyháza. — Mint értesülünk, az új lelkész már elfoglatat hivatalát.

— **Eljegyzés.** Lázár Pál magánhivatalnok a napokban eljegyezte Zinsenheim Ilona kisasszonyt, Zinsenheim Sándor újvárosi vasúti vendéglős szép leányát. Gratulálunk!

— **Szilveszter est.** A Komáromi Ipáros Ifjuság Önképző Egyesülete Szilveszter estét változatos programmal a „Magyar Király” szálloda téli kertjében tartja meg. Az estélyre szóló meghívókat az egyesület a napokban küldi szét.

— **Hymen.** Dürr Oszkár selyemgyári hivatalnok január hó 3-án tartja meg egybekelését Hahnenkamp Teruska kisasszonnyal, Hahnenkamp Károly Komárom városi állatorvos vágóhídi feltgyelő házas éreyyü szép leányával. Előre is sok boldogságot kívánunk a szerető szívek frigyére.

— **Nőegyleti közgyűlés.** A komáromi nőegylet vasárnap délután Komjáthy Jenőné elnökle mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését, a melyen ezuttal már eléggé szép számban jelentek meg az egylet tagjai. Komjáthy Jenőné megszívlelésre méltó szép beszéddel nyitotta meg a közgyűlést a melyben rá mutatott arra, hogy a vagyonosoknak, a jólétben élőknek mily kötelességei vannak azokkal szemben, a kiket a sors ily előnyökkel nem áldott meg. Nem tartja ugyan szükségesnek, hogy erre az egyesület tagjait figyelmeztesse, csak arra kéri, hogy a jótékony-ságot és könyörületességet gyakorolják, ezzel felkéri Hittrik Jozsef titkárt jelentésének előterjesztésére. A titkári jelentés visszapillantást vet az egyesület 36 évi működésére s ebből azon meggyőződést meríti, hogy az egyesület híven töltötte be nemes hivatását, a mi abból is kitűnik, hogy számadása deficitel zárodott ezt a hiányt azonban bőségesen fedezte a nov. 15-iki estély bevétele. Megemlékezik a jelentés a nőegyletnek a városi népkonyha körüli fáradozásáról, a hol 42 nap alatt 18000 adag ételt osztott ki. Az egyesület Székelyi Istvánnét 80-ik születése napján üdvözölte továbbá részvétét fejezte ki alelnöknőjének, Balázs Károlynének elhunytá felett. A titkári jelentést egyhangulag tudomásul vette a közgyűlés és neki köszönetet és elismerést szavazott. Ezután a számadást vette tárgyalás alá s azt 4913 K 69 f bevétellel s 4515 K 32 f kiadással elfogadta s a számadóknak a felmentvényt megadta, egyben Dióssy Ede könyvelőnek, dr. Kiss Gyuláné pénztárnoknőnek jkvileg köszönetét fejezte ki. Indítvány nem tétetvén a tárgysorozat kimerült s elnöknő a közgyűlést bezárta.

Nevetni való, esküszöm. Tudod-e, hogy én harmadmilliomos vagyok . . . (Ugy tett, mintha számolt volna a fejében.) Igen, majdnem harmadmilliomos . . .

Gyanakodva néztem reá. Csak nem bolondult meg ez a fiu! Végre is alig képzelhető ideálisabb nagyási téveszme, mint mikor egy kopott házaló azt mondja, hogy ő harmadmilliomos.

Csinján keztem a kérdezősködést.

— Ugy? Annak örvendek . . . Dehát akkor miért házalsz ezekkel a holmikkal s hozzá még Triesztben?

— Éppen ez a vice benne. Ilyen bolondot még nem látott a világ.

És jóízűen kacagott hozzá. Mondtam neki, hogy üljön le.

— Nem lehet, a pinczerek nsm szeretik, ha a házalók letűlnék a kávéházban. Tudod, ez ronjta az üzlet renoméját. De így is elmondhatom.

— Izazán kíváncsi vagyok.

— Hát tudod, még a télen egy rézbányát adtam el egy brüsszeli konzorciumnak. Az üzlet perfekt. A részvénytőke fele be van fizetve. Én százhatvanezer forintot kötöttem ki magamnak készpénzben, ugyanannyit részvényekben. Augusztus tizenhatodikán, vagyis éppen mához két hét múlva kapom meg a pénzt. Ide utalványoztattam magamnak. Százhatvanezer forint. Csinos kis összeg, mi?

És kéjesen csettintett a nyelvvel. Egy szót sem hittem az egészből. Világosan vélttem látni a lelkében. Ez a szerencsétlen ember restelkedik előttem, azért koholta ezt a fantasztikus mesét. Ha két hét múlva találkozom vele, bizonyára azon kezdené, hogy az

a részvénytársaság megbukott, s mondana egy újabb mesét.

— De most megboocsáss — kezdte, s hamar felkapta táskáját, hogy néhány érkező vendégnek ajánlja áruit. Láttam, hogy egyik sem vett. Odakiáltottam neki, hogy jöjjön vissza.

— Gábor, mondtam, — nekem éppen szükségem van egy krokodilbőr tárczára. Mutass csak.

Gábor bizalmasan felém hajolt.

— Pszt . . . Ne ezekből vegyél . . . Ezek imitációk. Hanem adok én neked jó adreszt, ott kapsz valódit.

— Hm — kérdeztem, — hát sokat adtál el ma?

Nagyot sóhajtott.

— Semmit. Alig van negyven krajczár brutto. Pedig két—három forintra égető szükségem volna. Holnap egy hosszú táviratot kell feladnom a szindikátusnak. Ha az ember nem sürgeti . . .

— Szívesen adok kölcsön tíz forintot.

Elutasító mozdulatot tett.

— Nem kell. Mit gondolsz, utas embertől. Neked is szükséged van a pénzedre.

Alig tudtam rátukmálni a tíz forintot.

— Hiszen megadod.

— Mikor jössz vissza? — kérdezte habozva.

— Tizennyolcadikán.

— Helyes, akkor megvárlak. Ott leszek a Rivierán. Egy kis szívessegre foglak kérni.

Mikor tizennyolcadikán visszaérkeztem Triesztbe, nem is gondoltam Fittik Gáborra. Annyit azonban kénytelen voltam beismerni, hogy szemérmesebb koldussal még soha sem találkoztam.

Nos, a koldus ott állt és várt a hajóállomás

előtt. Alig ismertem rá, olyan külső változások ment keresztül. Finom szürke gyapot öltözetet és szürke czilindert viselt. A krém színű selyem ing gomlyukában hatalmas brillians ragyogott.

— Szervusz! — kiáltotta felém.

— Itt vagy? Bravo, — mondtam, — megkaptad a pénzedet?

— Még tegnapelőtt. Annyi kellemetlenségem volt. A bank egy negyed percentet akart levonni. Hiszen adtam én nekik. Nem képzeled milyen tolvajok.

Másnap együtt roboztunk hazafelé. A tíz forintot egy finom krokodilbőr tárczában adta vissza. Azt hiszem, legalább husz forintos tárcsa volt. Mikor a kupéban elhelyezkedtünk, ő kezdte meg a társalgást.

— Mondtam ugye, hogy egy kis szívessegre akarlak kérni.

— Mi az?

— Hát . . . izé . . . a feleségem.

— Ah . . . igen, te nős vagy?

— Az, a legboldogabb férj a világon, de némi megszakításokkal.

— Hogy érted ezt?

— Hát ugy, hogy valahányszor tönkre megyek az apósom, egy arrogans kávé, mindig visszaveszi tőlem a feleségemet. Most éppen harmadszor kellett a házásélet boldogságát megszakítanom. Ez nagyon kellemetlen.

— De hát miért tőröd?

— Mit tegyek barátom, azt hiszem, az apósomnak igaza van. A kereskedő ki nem keres: egy nulla. Ein Niemand, mint az anyósom mondja. És én a legnagyobb köszönettel tartozom az apósomnak, mert ha el nem vette volna a feleségemet, meg se csináltam volna a rézbánya üzletet.

Felkért, hogy járjak közbe neje kiszolgál-

— **Legényegylet karácsonyi ünnepe.** A katolikus legényegylet e hó 26-án, karácsony másodnapján a Majláth iskola nagytermében ünnepi estát rendez az Immakulata jubileum emlékére. Ez alkalommal színre kerül: Prónai Antal "Nagyasszonyunk", szavalja Widinszky Géza. Az előadást öt élőkép kíséri. Színre kerül ezenkívül "A győzedelmes szeretet" Erdősi Károly alkalmi színműve 3 felvonásban. Hely-árak ülőhely 1 K, állóhely 50 fillér. Kezdeté fél nyolc órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad az egyesület.

— **Pénzügyi kinevezés.** A m. kir. igazságügyminiszter Kriza Ákos volt komáromi pénzügyőri főbiztost Máramaroszigetre pénzügyőri felügyelővé nevezte ki.

— **Jóváhagyás.** A m. kir. belügyminiszter jóváhagyta a vármegye közgyűlésének azon határozatát, a mellyel Alapi Gyula vármegyei levéltárnokot, a „Komáromi Ujság” szerkesztőjét a IX. fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő.

— **Gyermekek felruházása.** Csendben, minden feltűnés keresése nélkül, csupán csak a jó szív sugallatát követve osztotta ki a Protestáns jótékony nőegylet özv. Szépe Pálné urnő elnök vezetésével a kisgyermekek között a téli ruhákat. Az egylet 120 gyermeket látott el meleg öltözettel és csizmával 1320 korona értékben. A humanizmus nemes munkáját a nőegylet áldásos tevékenységgel végzi. Ugyan lehet e boldogabb az ember, mint mikor mások szenvedéseit nyihiti, nélkülözőket a megsegíti s az ártatlan gyermekek szomorú sorsát szívében hordozza.

— **Nemesszívű főpap.** Városunk közönsége osztály és felekezeti különbség nélkül szeretettel és örömmel vesz minden hirt Meszlényi Gyula szatmári püspökről, Komárom volt nagy nevű plebánosáról, mert az a hír a nemes szívűségről szól s az igaz emberbaráti szeretetet hirdeti. A hír most is a főpap jó

szívéről beszél. A karácsonyi ünnepek közeledtével ugyanis a megyés püspök kihirdette a szatmári szegények között, hogy azok, a kiknek ruhájuk vagy ágyneműjük van elzalogosítva, titkári hivatalánál jelentkezzenek s ő azt felekezeti tekintet nélkül saját költségén kifogja váltani. Így végzi az igaz emberbarát a Krisztusi szeretet nagy munkáját!

— **Esküvő.** Stern Vilmos betűszedő, ma délután 2 órakor saját lakásukon tartja egybekelő ünnepélyét Brandeis Szidónia kisasszonnyal, Brandeis Vilmos szeretett leányával. — Tartós boldogságot kívánunk az új házaspárnak.

— **Targysorsjáték.** Sárközy Aurél vármegyei főispánja, mint a Dunántúli Közművelődési Egyesület Komárom megyei és városi fiók egyesületének elnöke a pénzügyminiszter engedélye alapján az egyesület javára rendezendő tárgysorsjáték sikerének előmozdítása végett, hazafias hangú kérelemmel fordult a vármegye közönségéhez. Az egyesületnek célja, hogy a sorsjáték jövedelméből örök időkre biztosíthassa ama nagy jelentőségű nemzeti munkásságát, mely a dunántul teljes és tökéletes magyarságáért folyik. Ennek a sorsjátéknak sikerétől függ nagyrészt a közművelődési egyesület jövőendő munkásságának sikere is. A magyarság boldogulásának és nemzeti közművelődésünknek alapját képezi, hogy ezen hazában mindenki szellemben és nyelvben magyar legyen. Ehhez pedig minden igazi hazafi hozzá fog járulni a maga erejével és fillérével.

— **Iparhatósági megbizottak választása.** Az iparhatóság kebelében működésre hivatott megbizottak megválasztása e hó 26-án délelőtt 10 órakor fog a városháza nagytermében megtartatni. A választásra jogosultak azok, a kik a képviselő választók névjegyzékébe fel vannak véve, választhatók pedig az oly iparosok és kereskedők, a kik legalább 21 kor. kereseti adót fizetnek. Megválasz-

tandó lesz pedig 14 iparos és 6 kereskedő. Iparosainknak és kereskedőinknek e választáshoz is fontos érdeke fűződik, mert saját ügyeik intézésében való részvételükről van szó. Az utóbbi időben tudatára is ébredtek ennek s nagyobb érdeklődéssel vettek részt a választásban. Bizonyára a jelen alkalommal is érvényesíteni fogják jogaikat.

— **Nyugdíjazások a vármegyén.** Komárom vármegye tisztí nyugdíjválasztmánya folyó hó 20-án kedden tartott ülésében Dékány Mihály káplárt, Vasi Pál napuórt és Szeti I. nagyigmándi tisztilegényt nyugdíjazta, továbbá özv. Vizkelety Ferencznének özvegyi nyugdíját megállapította.

— **Ipartestületi bál.** A Komáromi Ipartestület, a mely egészében a társasélet mozgalmaitól távolabb tartotta magát, mint értesülünk a jövő farsangon nagyszabásu bált fog tartani. Az ipartestület e tekintetben már meg is hozta határozatát s a rendezés munkálatait is megkezdette. A bál az eddigi tervekből és jelekből ítélve nemcsak arányainál fogva, de fényét tekintve is a farsang kiemelkedő táncszelvényei között foglal helyet, a mennyiben társadalmunknak tekintélyes osztályát képezik iparosaink. E bálon kétségkívül ott lesz egész társadalmunknak előkelősége. E bál bizonyára dokumentálni fogja, hogy városunk társadalmában iparos osztályunk tekintélyes helyet foglal el. A bál részleteiből, különben többet nem árulhatunk el.

— **Sikerés zenevizsga.** Weisz Margit kisasszony a m. kir. nemzeti zenedébe a zongora játékból a III-ik osztályban a zene vizsgát kitűnő sikerrel letette. A sikerben osztozik Korányi Henrik zongora tanító, mint a kisasszony tanítója.

— **Sport élet.** A társadalmi élet rideg napjaiba be-be villanik egy meleg napsugár, jó barátok, ismerősök szeretettel gyűlnek össze. Ilyen sikerült estélye volt a múlt szombaton a Komáromi Football Klubnak, a mely köztisztelőben és becsülésben álló elnökének, Follinus Árpádnak tiszteletére a Prantner-féle vendéglőben társas vacsorát rendezett. A klub nem kereste erre az alkalmat, nem a naptár vagy valami évforduló után indult, hanem a szívére hallgatott, hogy elnökének buzgó és fáradhatlan működéséért elismerését fejezze ki. A klub tagjai a társas vacsorával mintegy meglepték elnöküket, a kire kellemesen hatott a szeretetnek és ragaszkodásnak e megnyilatkozása. A Football Klub tagjai s Follinus Árpád tisztelői mintegy ötvenen vettek részt a vacsorán, a mely kedélyes és vidám hangulatban folyt le. Elsőnek Hölczl Gyula állt fel s a tagok nevében üdvözölte az elnököt s áttekintve a klub történetén, megemlékezett az ünnepektől fáradhatlan tevékenységéről és eredményekben bővelkedő működéséről, neki egy a klub jelvényével ellátott igen értékes és becses ajándékot nyújtott át, mint a tagok szeretetének és ragaszkodásának szimbólumát, amit Follinus Árpád, meglepetését nem titkolva melegségtől áradó szavakkal köszönt meg, egyben ígerte, hogy az egyesület érdekeiért való fáradozást lelki gyönyörűségének fogja tartani. Ezután Gruber Lőrincz lelkes hévvel köszöntötte fel. Alapi Gyula pedig a Klub lelkes közkatónáját Garzszik Lajost éltette. Lengyel Jenő a sajtóra és annak képviselőire emelt poharat. Felköszöntött mondtak még Follinus Aurél, Fülöp Zsigmond, Berinkei Bálint, Schönwald Tivadar s többen. Meg kell említenünk, hogy a társas vacsora kedélyes hangulatához hozzájárult Prantner Lipót kitűnő konyhája és pinczéje, ami igazán megérdemli a dicséretet. A társaság az éjfél óráig maradt együtt.

tatása ügyében. Megtettem. Olyan simán ment mintha csak egy kapucinert rendeltem volna.

— Kérem, — mondotta a kávé, — csak jöjjön, nem vagyok én Szemiramisz...

Azt hiszem, Szárdánápárt akart mondani. Néhány hétre rá a városligeti kioszkban láttam Fittik Gábort a feleségével uszonnázni. Ugy ültek egymás mellett, úgy suttoztak, mint a gerlék...

A királyi lakomáról.

— Igaz mese. —

Nemes, jó lelkű uralkodó volt az egyszerű király, szerette népét módfelett. Szívének minden sugallata arra ösztökölte, hogy boldognak lássa őket. Ennek okáért tehát elrendelte, hogy nagy birodalmának minden lakója kivétel nélkül jelenjék meg a lakomán, melyet a jó király rendez. Mulasson az isten adta nép!

Elérkezett a lakoma napja s a népek özönével tödültek oda. Kivételképen a király minisztere fogadta az érkezőket, mi alatt a jó király a belső termekben mulatott a megjelentekkel. Volt minden bőven, amit csak szem-száj kívánhatott, szóval lehetett is mulatni.

S csodálatos bár, jöhetett holdog-boldogtalan, egyaránt nyitott ajtókra talált, mert a király parancsa szerint a miniszter egykedvűen bocsájtá be őket. A midőn két nyomorult sok sebtől vérző, mankós koldus jött, haragosan rántotta ki kardját s dűhtől reszkette kiáltott rájuk már messziről:

— Vissza-vissza!

A két koldus azonban mit sem törődött a miniszter ordítózáásával, ellenben hivatkozva arra, hogy a király akarata szerint nekik joguk, van sőt kötelességük, hogy eljőjenek, be akartak hatolni a királyi termekbe. Am a miniszter nem engedett s ellen is szállt vitézül. Többször feléjük is sújtott kardjával, a mit azonban szerencsére a két koldus mankójával felfogott.

— Nagy zajra aztán kitódult a nép s velük a kíváncsi király.

— Miért nem engeded be őket? — kérde a király lágy hangon miniszterétől.

A miniszter szörnyen elvörösödött s kifelé tuszkolva a két nyomorultat, ne hogy beszélhessenek, válaszolt:

— De felség, az Istenért! felségednek nem szabad ismerni őket! Mert az egyik engem tesz tönkre, a másik mindkettőnk.

A király azonban bizva erejében a két nyomorulttal szemben, most az egyszer nem hitt minisztere szavának. De azért mégis haragosan szólta meg a két bizalmatlan külsejű toprongyost.

— Ki vagy te nyomorgó, sápadt és hiányos csuf!

Az félve, remegve és szégyenkezve mondá:

— Én az igazság vagyok!

— Hát te, te sok sebtől vérző, elhanyagolt, fekélyes test, te ki vagy?

Ez bátran, felemelt fővel és harsány hangon felelt:

— Felség, én a nép vagyok!

L. L.

— **Az érsekújvár—komáromi vasút.** Az érsekújvár—komáromi fővonal és a vele kapcsolatos Dunahid megépítésére, valamint a szükséges forgalmi eszközök beszerzésére 13,400.000 korona van fölvéve. Ebből 300.000 koronát a lefolyt évben az előmunkálatok eszközzésére fordítottak. Az 1905. évre előirányzott kétmillió koronát a pálya alépitményi munkálatainak megkezdésére és hidalapozásokra fordítják. Az építómunkákra nyilvános versenyt fognak kiírni, azzal a kikötéssel, hogy a vonal négy esztendő alatt kiépítendő.

— **Választmányi ülés.** A Komárom vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmányára f. évi december hó 29-én délelőtt 11 órakor a vármegyei ház nagytermében ülést tart. Tárgysorozata: 1. Megüresedett alelnöki és igazgató választmányi helyre jelölés. 2. Az 1905. évi költségvetés megállapítása. 3. A tatai szállótelep felügyelő bizottságának jelentése. 4. Egyébb ügyek és indítványok.

— **Központi választmányi ülés.** Komárom vármegyei központi választmányára e hó 21-én Ghyczy Dénes alispán elnöklete alatt ülést tartott, a melyen a vármegye választó kerületeinek 1905. évre érvényes országgyűlési képviselő választók névjegyzékét véglegesen megállapította. A vármegye választóinak összes száma 9890, ebből a csallóközi járásban 1992, a tatai járásban 2560, a gesztesi járásban 2645 és az udvardi járásban 2683. A választók száma ezuttal nagy csökkenést mutat, mert csak nemrég a 11.000-et is meghaladta, a mit alig tudhatunk be másnak, mint vármegyénk gazdasági hanyatlásának és annak, hogy már vármegyénkben is megindult a kivándorlás Amerikába.

— **Számonkérőszék.** A vármegyei tisztviselőinek hivatali tevékenysége felett e hó 20-án Ghyczy Dénes alispán elnöklete alatt tartott meg a téli közgyűlést megelőző számonkérőszék, a mely vizsgálat alá vette ugy az előadók, mint a kezelő hivatalok tevékenységét. A számonkérőszék a tisztviselők és kezelő hivatalok működését kielégítőnek és rendben találta.

— **Közgyűlés.** A komáromi vármegyei gazdasági egyesület 1904. évi december hó 30-ik napján délután 4 órakor a vármegyei ház nagytermében közgyűlést tart. Tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés. 2. A megüresedett alelnöki és igazgató választmányi hely választás utján való betöltése. 3. Az 1905. évi szóló költségvetés megállapítása. 4. A legutóbbi közgyűlés óta tartott igazgató választmányi és bizottsági jegyzőkönyvek bemutatása. 5. Egyébb ügyek és indítványok.

— **Szakácsnóházi.** A küszöbön álló hosszú farsang báljainak sorát újév napján a szakácsnók és szobalányok táncmulatsága nyitja meg. A csinos szobalányok és fürge szakácsnók értenek hozzá, hogyan kell egy sikerült táncmulatságot rendezni, ebbeli leleményességük most sem hagyja el a kedélyes meghívóban hívják meg vendégeiket az 1905. év január 1-én Maitz Rezső vígadó sör-sarnokának emeleti termeiben megtartandó táncmulatságukra. A mulatságon mint mindig, ezuttal is előreláthatólag igen sokan vesznek részt. A meghívók szétküldése már megkezdődött.

— **Készülnek az új tizkoronások.** Az új tizkoronás bankjegyek nyomása már annyira előhaladt, hogy kibocsátásuk a jövő év február vége vagy márczius elejére várható. Ez időre a forgalom által tapasztalat szerint igényelt körülbelül 160 millió korona összegű bankjegy és ily összeg tartalék készlet elkészül. Ebből a kis apróbb pénzből jut e majd mindenkinek?

— **Elveszett tárgyak.** A múlt hét folyamán egy sereg tárgy veszett el városunk területén, amelyek megtalálását a károsultak várják. E hó 11-én egy 300 és egy 500 koronáról kiállított váltó, e hó 12-én egy tula óraláncz, 14-én pedig egy két gyémánttal ellátott arany függő veszett el. A rendőrség felhívja a megtalálókat, hogy a talált tárgyat a kapitányi hivatalban szolgáltatassák át.

— **Névcseré.** Lapunk múlt számában a városi közgyűlésről szóló tudósításunkba a Tisza István gróf miniszterelnököt üdvözlők névsora közé „Lakatos Károly” neve helyett sajnálatunkra Lakatos Lajos neve került. Midőn ezt helyesbítjük, nemcsak az igazságnak teszünk eleget, de Lakatos Lajos úr kívánságának is, akitől erre vonatkozólag levelet vetünk, amelyben tiltakozik nevének az üdvözlők névsorába vétele ellen s kijelenti, hogy abból a dicsőségből egy cseppet sem kér. — Ezzel megnyugtattuk tehát. A félreértés a név elcseréléséből eredt s miután ő a város törvényhatósági bizottságának nem is tagja e dolog semmiképpen nem érintheti. Ezt mi is szívesen konstatáljuk.

— **A bolgár kertészek megadóztatása.** A komáromi kertészek régóta küzdenek a piacz rendezés kérdésével, a melynek bajai között főként a bolgár kertészeknek erős versenye és térfoglalása súlyosan érinti. Eddig azonban sikertelenül, vagy legalább is kevés eredménnyel küzdöttek. A budapesti konyhakertészeknek is régóta képezi sérelmét az, hogy a bolgár kertészek velünk szemben igen mérsékeltnek vannak megadóztatva. Az országos kertészeti egyesület ismételtlen foglalkozott ez ügyvel és országosan összegyűjti az adózásra vonatkozó adatokat s ennek alapján kéri meg a földművelésügyi minisztert, hogy az adóanomaliák megszüntetése érdekében a pénzügyminiszternél intervenáljon. A komáromi kertészek is megkönnyíthetnék és elősegíthetnék az orvoslás módokat, ha az adatokat a maguk részéről is gyarapítanák.

— **Takarmány szállítási kedvezmény.** A m. kir. kereskedelemügyi miniszter a széna, szalma, szecska és kukorleakórónak a vasutakon kedvezményes díjtelleli szállítása céljából a gazdasági egyesületek által kiadott igazolványok kiállítását és kiadását december 9-től kezdve megszüntette. Ellenben a tengeri búkköny, gabonaalj (konkolyozó hulladék) korpa, olajpogácsa, repce mag pogácsaliszt, árpadara, kukorica dara és malomkonkoly, továbbá moslék, mindennemű (pálinka moslék) nedves, szárított és őrölt is, szörpje, szörplétakarmány, szörplétozegliszt takarmány, szörplétkorpa és takarmányrépa, valamint marhasó után a folyó évi december hó 31-ig engedélyezett díjkedvezmények érvényességét az 1905. évi május hó 31-ig meghosszabbította.

— **Consum pinczerek részvénytársasága.** A pinczerek évek során át kivoltak téve a legnagyobb kizsákmányolásnak azoknál a szereknél, melyeknek beszerzése a kávéházak és vendéglők vendégeinek kiszolgálásánál reájuk tartozik. A sok kizsákmányolás végre is felkeltette a pinczerekben az összetartozás érzését és egygyé forrva megalakították egy pénzintézet támogatásával egyelőre 50000 K alaptőkével a maguk részvénytársaságát. Így jött létre a „Consum pinczerek részvénytársaság.” A részvénytársaság megkezdte üzemét első sorban a szivarszippák nagyban gyártásával. E téren már oly nagy drágaság volt, hogy a pinczér 100 közönséges szippáért 1 K 50 fillért fizetett, ma pedig igen szép kivitelű szippát százzal 1 koronáért kap bárki a Consum pinczerek r. t.-től. Ez úgy lehetséges, hogy saját gyárukban készítették. Érdekes megtekinteni a gyár telepét. A központi iroda Teréz-körút 4 sz. alatt van, a raktár Kertész-utca 46, a gyártelep pedig Kertész-utca 48 szám alatt létezik. 70—100 munkás dolgozik itt átlag. A pinczerek itt tehát számos családnak adnak kenyeret és izmosítják a hazai ipart. A vidéki megrendeléseknek még az nap posta útján tesz eleget. A Consum pinczerek r. társaságánál egyelőre a következő tárgyak kaphatók: szivarszippák, cigarettaszopókák és hüvelyek, (mindenfélé alkalomra rajzzal, képpel, stb.) biliárd és íróréták, dákóbőrök, szivacsok, fogvájók, gyufa, szivar, dohány és pénztárczák, bőrtáskák, író-táblák, pinczeringek és nyakkendők, levélpapírok, mindennemű ostyák és sütemények, stb. Minden tisztességes vendéglős, kávész, kaszinó-gazda- vagy klubgondnoknak erkölcsi kötelessége úgy a hazai ipar, mint a nehéz sorsukkal

bátran küzdő pinczerek érdekében, hogy minden ily arányú szükségletét itt szerezzék be, hol a legolcsóbban a legjobbat kapja. Most jelent meg a társaság díszes képes nagy árjegyzéke, melyet minden érdeklődőknek ingyen küldi meg a „Consum pinczerek részvénytársasága,” Budapest VII. Kertész-utca 46, hol vidéki képviselők is elfogadtatnak.

— **Talált tárgyak.** A múlt héten a város területén 4 drb arany függőt találtak, amit a becsületes megtaláló a rendőrségnek adott át, ahol jogos tulajdonosa átveheti.

— **A Bundás.** Szent-Mihályon kutyaöszszeírás volt az adónak miatta, amikor is Nagy Ambrus uram a kutyájával egyetemben beállított a hivatalba.

— Hogy hívják a kend kutyáját? — kérdik tőle odabent.

Nagy Ambrus uram füttyent egyet.

— Hogy?

Nagy Ambrus még egyet füttyent.

— Hát kend csak füttyül neki? Neve nincs?

— Nincs annak uram?

— A füttyszót meg nem tudom beírni a könyvbe. Valami nevet kell adni az állatnak. Nagy Ambrus hallgat.

— Jó lesz Bundás?

Nagy Ambrus vállat von.

— Jó lesz annak akármí.

A kutyát beírják: Bundás. Nagy Ambrusból azonban kitör az eddig elfojtott keserűség, amikor készülődik az elmenetelre:

— No gyere, Bundás, ördög bujjék a körösztapadba!

— **A Nap.** Példátlan sikerrel egy csapásra hódította meg A Nap a közönséget. Frissesége, elevensége, erős, becsületes ellenzéki hangja, tiszta demokratikus politikája, merész, kitaró és szenzációs küzdelme az alkotmányos szabadságért és a kormány erőszaka ellen, rovatának bősége, az egész lap eleganciája és kedvessége teljesen meghódították A Nap számára a közönség szívét. A Nap ezenfelül a legolcsóbb lap; előfizetési ára negyedévre csak 4 kor., egy hónapra 1 korona 40 fillér. A Nap valamennyi újság megelőzésével a legkimerítőbb tartalommal már kora reggel megérkezik az összes vidéki városokba. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikkeinek nagyrészt dr. Vázsonyi Vilmos országgyűlési képviselő írja. A Nap szerkesztőségének tagjai: Bródy Mihály, Csizmadia Sándor, Csergő Hugó, Cholnoki Viktor, Feld Aurél, Gergely István, Dr. Hajdu Miklós, (segédszerkesztő) Holló Márton, Holló Vilmos, Józsa Antal, Kemény Simon, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Dr. Vázsonyi Vilmos. Mutatványszámot készséggel küld A Nap kiadóhivatala: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

— **A „Vendéglősök Lapja”** Ihász György szerkesztésében immár 21-ik évfolyamát futja. Ez a hazafias, igazán magyar szellemű lap kiváló missiót teljesített és teljesít közéletünkben. A lapra ebben az évben az eddiginél is jobban irányul a közérdeklődés, különösen a vendéglősöké, mert az ipartörvény módosításánál ez a lap hivatott arra, hogy a közvélemény előtt a vendéglősipar helyzetét és igényeit helyes világításba helyezze. A „Vendéglősök Lapja” élénken van szerkesztve s zamatos magyar stílusával nemcsak a vendéglősöket érdekelheti, hanem mindenkit, különösen a borkereskedőket, bortermelőket, a kik céljaiknak a legsikeresebb hirdetési orgánumát találják benne. A „Vendéglősök Lapja” előfizetési ára 1/4 évre 3 korona. Szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Akácfa-utca 7. sz.

Rikkancsok a legmagasabb díjazás mellett felvétetnek a „Pannonia” könyvkereskedésben.

Rikkancsok!

— Az „Egyetértés” 1905-ben. Ez a 39 év óta fennálló régi 48-as politikai napilap, mely most Dr. Pap Zoltán orsz. képviselő szerkesztésében jelenik meg, egészen új köntöst öltött, új életre ébredt, visszaszerződtette régi neves munkatársait és sokszoros lelkesedéssel küzd céljáért. Ingyen adja minden előfizetőjének az Egyetértés minden hónapban, a Hevesi József és Dr. Falk Zsigmond által kiváló gondnal és izléssel szerkesztett „Magyar Szalon” című szépirodalmi folyóiratot. Ezenkívül nagy ünnepi mellékletek, bőséges irodalmi rész, külön kiadások soha se maradnak el ezen tökéletes, gondosan szerkesztett független irányú, mindenben magyar szellemű újságnál, melynek vezetőzükait az ország első politikusai, szépirodalmi részét legjobb íróink írják. A szerkesztői üzenetek az előfizetők jogi tanácsadója, orvosa, vezetője, kalauza. A Divat Szalont a ház asszonya negyedévi 2 kor. kedvezményes áron kapja. Legcélszerűbben postautalványon lehet előfizetni negyedévre 10 kor. 1 óra 3.60 kor. Kedvezményes ár áll, tisztviselők, papok, tanárok, jegyzők részére negyedévre 7 kor., 1 óra 2.40 kor. Budapest, IV., Vármege-utca 11.

— **Hazánk.** Mielőtt valamely politikai napilapra előfizetne, hozasson mutatószámot a Budapestben megjelenő Hazánk című egyedüli magyar agrárpolitikai napilapból. A Hazánk, melynek cikkeit az ország legelső gazdasági írói és publicistái írják, a magyar gazdaközönségnek nélkülözhetetlen szükségletét képezi. A Hazánk vidéken már a reggeli órákban olvasható. A Hazánkat Buday Barna szerkeszti. A Hazánk előfizetési ára negyedévre 7— korona. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI. Szentkirályi-utca 28.

— **A világ legolcsóbb folyóirata.** Ezt a ezimet ambicionálja magának az „Érdekes Könyvtár” könyvalakú szépirodalmi folyóirat, amennyiben előfizetés árát egész évre 2 koronában, félévre 1 koronában állapította meg. E csekély ár dacára a lap csak elsőrangú hazai és külföldi írók legkiválóbb elbeszéléseit, novelláit és költeményeit közli. Folytatásos cikket sohasem ad, minden füzet teljesen befejezett, szép könyvet képez. A lap speciálitása, a „Rejtvényvilág” állandó ingyenes melléklet. Speciálitásnak nevezzük, mert csak ez a lap nyújtja olvasóinak azt a kedvezményt, hogy kivétel nélkül, minden egyes rejtvénymegfejtőnek egy szépirodalmi művet ad jutalomképpen. Az előfizetési összeg az „Érdekes Könyvtár” kiadóhivatalába (Budapest, V., Kálmán-utca 2.) küldendő, ugyanannan kérhető ingyen és bérmentve mutatószámot és előfizetési gyűjtőív is.

Felelős szerkesztő: **Berinkei Bálint.**

Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda.

Anyakönyvi hírek.

— 1904. december 10-től — december 23-ig. —

Születések:

Neuhauser Erzsébet, Schmidt Ferencz, Herczeg Anna, Fábik István, Márkus Sarolta, Márkus Ilona ikrek, Rédlér Gyula, Kovács Mária, Nikker Péter, Kalmár Valéria, Bankó Emil, Sebestyén Mária, Pethes Karolina, Czifrik János, Kemenczy Jolán.

Házasságok:

Páda Lajos és Komáromi Julia, Bakai Lajos és Száki Mária, Balázs István és Baracska Mária, Ehrenfeld Jakab és Fleischmann Lina, Lóke Károly és Fehér Krisztina, Stern Vilmos és Brandeisz Szidonia.

Halálozások:

Krausz Mária 7 év., vörheny; Horváth Józsefné 68 év., agyrémülés; Falka Klára 15 év., tüdőlob; Bondor Istvánné 87 év., orr rák; Goldberg Zsigmond 52 év., tüdőgyulladás; Rudolf Pál 41 év., szívszélhűdés; Szendi Gergely 48 év., szívhűdés; Nagy Gizella 7 év., szívhűdés; Márkus Sarolta 11 nap., vel. szül. gyeng.; Huszlieska Lajos 3 év., torokgyök; Goldschind Károly 5 hón., bélob; Kányai Elekné 48 év., genyverűség; Herczeg Jánosné 28 év., tüdőgümőkór.

Hirdetések.

UNALMAS TÉLI ESTÉK

GYILKOSA,

a legmodernebb s a legolvasottabb íróktól most összeállított 2 új könyvsorozat:

Andrejev: A PÁRIÁK.
Csehov: ISTEN KERTJE.
Dotojevski: EGY KÉNYES TÖRTÉNET.
Gorkij: AZ ORLOV HÁZASPÁR.
Kovalevszki: A NIHILISTA NŐ.
Samarow: A CZIGÁNY.
Wilde: A BOLDOG HERCZEG.
Willy: CLAUDINE HÁZASSÁGA.
Hermann Heyermans: ZSIDÓ FURFANG.
Rudyard Kipling: A FEKETE JÁCK.
Maxim Gorkij: A PENZ.
Semjon Juskevics: GHETTO.
Rudyard Kipling: A BIRMAI LEÁNYZÓ.
Catulle Mendès: A KOLOSTOR MESÉI.
Paul Bourget: VELENCEI ÉJSZAKÁK.
Maxim Gorkij: MALVA.
Octave Mirbeau: BŰN.

ÁRA KÖTETEKÉNT 25 KR.

Kapható kizárólag csak a

Pannoniában

BAROSS-UTCZA 74. SZÁM.

Már megint!

Uj komáromi képes levelezőlapok jöttek a

Pannoniába.

Szt. József kórház bérháza
Várrészletek
Butorgyár
Hajógyár
Zsidó-templom
Nádor-utca felső részlet

Ár a régi. Drb. 2 kr

116

féle komáromi képeslap

116

A NAP

POLITIKAI NAPILAP

Hazafiság!

Emberszeretet

Műveltség!!

Teljes politikai függetlenség!!

Önálló vámterület!

Magyar ipar!

A NAP

A legnépszerűbb és a legolcsóbb ellenzéki lap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BRAUN SÁNDOR.

FÜMUNKATÁRSÁK:
ÁBRÁNYI EMIL,
dr. **VÁZSONYI VILMOS.**

Egy szám = ára = **2 kr.**

Előfizetés:
Egy hónapra **1 K 40 f**
Negyedévre **4 K - f**
Kiadóhivatal: Rökk Szilárd-u. 9.

Magyarság!

Demokrácia!!

Szabadelvűség

Harc a párturalom ellen.

Harc az erőszak ellen.

Kitűnő értesülések.

Modern, friss, eltérő újság!!

Bizunk a közönségben. • A közönség bizék bennünk.

Tessék mutatószámot kérni!

Tessék előfizetni!

Tessék előfizetni!

Falragaszokat

(Komárom, Baross-u. 74)

(Komárom, Baross-u. 74)

legolcsóbban —
a "PANNONIA"
— könyvnyomda
— állít elő.

ÜGYES

varrónó, elfogad felső- és gyermek ruha varrást jutányos ár mellett; — kívánatra házhoz is elmegy, esetleg ott dolgozik.

Czime megtudható a kiadóhivatalban.

Pénz kölcsönöket személyhitelkép kedvező eredménnyel leggyorsabban folyósítanak díszkréten, minden levonás nélkül, legszolidabb alapon, nagyon kedvező részlettörlesztésekkel, legolcsóbb kamatokkal, kötelezvényre szerény utólagos díjazással. Vidéki megbízásokban azonnal és lelkiismeretesen eljárók. Ingatlanokra legmagasabb összegig készpénzt szerzek. Drágakamatu kölcsönöket 4 százalékra kicserélem. Szekeress Dezső, törvényhatóságilag engedélyezett Hitelforgalmi irodája Budapesten, VIII. ker., Vig-utca 26. sz.

Azonnali, esetleg május 1-én **átvételre** keresek egy nagyobb **vendéglőt.** jó forgalmu
Cimem megtudható a kiadóban,

100000 K intézeti pénz

! Gyors lebonyolítás —
Előzetes költség nélkül
Teljes discreció —

Katonatisztek, tisztviselők és honoratírok rövid lejáratu váltóra kölcsönt kaphatnak

Annuitásos kölcsön 1-től 5 évre.

Kereskedőknek és iparosoknak váltóleszámitolás és törlesztéses kölcsön 3 évtől 5 évig.

Ház és földbirtokokra 5—50 évre törlesztéses kölcsön.

Ingatlanok adás-vételére megbízások elfogadtatnak.

Sorsjegyek előnyös részletre kaphatók.

KOHN ADOLF

bankbizományos és ügynökségi üzlet
Komárom, Szt.-András-utca 59.

Levélbeli tudakozódásokra (válasz bélyeg) azonnal felelek.

CSOKOLÁDÉK
TEA-SÜTEMÉNYEK
BOMBONOK
DESSZERTEK
KAKAO
CAKES
KÁVÉPÓTLÉK

**„CHOCOLAT
LOBOSITZ“**

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozaport.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A Cozaport többet ér, mint a világ minden szöbeszéde a tartózkodásról, mert csodahatása ellenszenvessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly eszedesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Istennek teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, kétségbeesés, szegény, becselenség és szegénység közepette éltem. De minek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga kép irányítsa s otthonát, gondterhes tüzhelyét örömpalotává tudja varázsolni.“

Coza, a családok ezreit békitette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömegek fiatal-embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozaport tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díjmentesen küld, hogy így bár ki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

GOZA INSTITUTE (Dept. 101.) 71., High Holborn, London, W. C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérré bérmentesítendőek.)

FARKAS GYULA
vegytisztító.

KOMÁROM. — TATA.

Főüzlet: Nádor-utca 163.

Műhely: Br. Eötvös-u. 495.

Fiókiüzlet: TATA, Fürdő-u.

Elvállal minden e szakba vágó tisztítást és festést.

90 Minden órajavítás krajezár!!

2 évi jótállás mellett.

Vidéki javításokat pontosan eszközölk.

KORMOS BÉLA, műóráás.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

AZ "IMPERIAL" gummi sérvkötő

az egyetlen, mely szolid kivitelben egyesíti magában az összes sérvkötők etőnyeit. Rendkívül tartós, ruganyos gummiöv, tollkönnyű palettával, mely minden sérvet könnyen zár és éjjel nappal viselhető s igen olcsó. Darabja 5 frt. kétoldalu 10 frt. — Szétküldés bérmentve! — Kapható a föltalálónál:

PAPP LÁSZLÓ „Arany Kereszt“ kötszertárában. Budapest, VI. ker. Andrassy-ut 76. szám.

Ugyanott mindennemű óvszerek kitünő minőségben 2, 3, 4, és 6 forintért tucatonként kapható.

Hentes-árak.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy kiterjedt üzleti összeköttetésem és nagyobb mérvű szállításaim folytán

Ferencz József-rakparton (Duna-sor) levő hentes-üzletemben naponként

mindennemű hentes-áru

friss állapotban, hár, zsír, szalonna és hus, saját besózásu nagymennyiségű füstölt karmanádli, füstölt husok, mindennap friss kolbász, továbbá debreceni kolbász a legolcsóbb áron izléses kiszolgálás mellett kapható.

Savanyu-káposztát állandóan tartok.

Füstölésre husneműeket elfogadok. Egy drb sertés husának füstölése 2 korona.

Midőn dusan ellátott üzletemet a mélyen tisztelt közönség figyelmébe ajánlom, bevásárlásainak eszközölését kérem

Prantner Lipót,

hentes és vad-kereskedő.

KARÁCSONYI ünnepekre tisztelettel ajánlom a következő áruimat jutányos árak mellett.

DIÓT, mandulát, mákot, feltört mogyorót kitűnő minőségben.

Karácsonyfa. Salon és diszucukorka, csillár, gyertya és villanyvilágító.

Felvágottak, valódi prágai sonka, különféle hideg felszeltek és valódi debreceni szalonna. — **Sajtok, szardiniák,** különféle **halconservék, gyümölcsbefőttek, illatszerek és pipere szappanok.**

TEA. Szabadon: a legfinomabb orosz és kínai teák kilója 5 frtól 12 frtig. Csomagolva: tea kanna védjeggyel ellátott finom különlegesség 25 krtól 1 frtig.

Tea sütemény angol és hazai gyártmány. Caces és édesített.

RUM Tea rum 80 Cuba 1 frt. Jamaica 1-50 fr. Ananás 2-50 f.

Mint különlegességet különösen ajánlom **Mandarin rum 1 frt 20 kr.**

Pezsgő, likör. Hazai és külföldi gyártmányok állandóan kaphatók.

Tisztelt vevőimnek különös kedvezménykép pezsgő és likör bevásárlásaiknál január 15-ig külön 10 százalékos árengedményt adok.

Kiváló tisztelettel

Gulyás Zsigmond

fűszerkereskedő.

Komárom, Klapka-tér.

Imakönyvek, emlékkönyvek, Poesie albumok, bőr, plüs, bársony és egyszerű kivitelben.

Kaphatók a **PANNONIA** könyvkereskedésben.

Élő és elejtett

VADAKKAT

veszek és eladok kicsinyben és nagyban. Szállítások vidékre, mint helyben pontosan eszközölhetők.

PRANTNER LIPÓT

hentes és vadkereskedő, Komárom, Ferencz József-rakpart, (Dunasor).

Ezt olvassd!

Mindjárt megtakarítasz néhány forintot! Egy óriási nagy arveresen megvettem 1000 vég erős munkásvásznát és 1000 vég erösszálú kánavászt. Egy képes vagyok egy egész véget 4 forintért adni. — Címem: G. madontulajdonos Királyhalom, kint a tanyán.

Borju

gyomrokat legmagasabb árak mellett, készpénzért vesz **Samel Leopold Teplitz-Schönau.** Fellgeschäft.

Pénzt

folyósítottunk kötelezvényre (váltó nélkül), legtöbb esetben kezes nélkül is, de ha szükséges volna kezes, akkor külön díj nélkül gondoskodunk azokról. Az ily kölcsönt folyósíthatjuk jétszösszerinti időtartamra.

5—25 évre

köztisztviselők

ugymint városi, megyei, állami, vasúti hivatalnokok és katonatisztek, bármily alkalmazásban

volt nyugdíjasok, tanítók, tanárok, bírák, dunagőzhajózási, tengerhajózási, vízszabályozási, csatornázási és déli-, kassa-oderbergi, egyéb magán- vagy helyi érdekű vasúti tisztviselői fizetésre, illetve nyugdíjra való előjegyzésre és nyugdíjgénygyel bíró magánhivatalnokok a lehető legmagasabb összegű és rendkívül kedvező feltételű kölcsönhöz juthatnak általunk.

Levélbeli megkeresésekre válaszbélyeg beküldése mellett ingyen tájékoztat nyérhetnek. Kérdéseknél megirandó: állás, kor, név, lakás, fizetés és az eltöltött szolgálati idő mennyisége.

Ha tehát bármily összegű

tartozás is van előbből, saját érdekében cselekszik, ha az adatok közlésével vállalatunkhoz kérdést intéz, mert — miután a legnagyobb pénzügyintézetekkel és pénzesoportok hitelezőivel összeköttetésben állunk, ha csak mód van rá, reális alapon valószínűleg megkereshetjük a lebonnyítás módját, úgy, hogy a régebbi kölcsönre konvertálásával előnyösebb kölcsönünk által esetleg igen tekintélyes összeget takaríthat meg évente, sőt egy nagyobb összeget kezelhez is kaphat.

KÖLCSÖNT

1800 kor.-án aluli fizetéssal bíró egyéneknek is szereshetünk, de csak két kezessel és váltófedezet mellett:

Tájékozás ki mennyi kölcsönt kaphat:

1800 kor. fizetéssel kaphat körülbelül	1300 kor.
2000 " " " " " "	3000 " " " "
2200 " " " " " "	4000 " " " "
2400 " " " " " "	5500 " " " "
2600 " " " " " "	6000 " " " "
2800 " " " " " "	6500 " " " "
3000 " " " " " "	7000 " " " "
4000 " " " " " "	8500 " " " "
5000 " " " " " "	10000 " " " "
6000 " " " " " "	12000 " " " "

Ily módozatu kölcsönöket a hitelező-intézet a meghatározott törlesztési idő előtt nem mondhatja fel, de a kölcsönvevő tetszés szerinti időben részben vagy egészben visszafizetheti.

Házassági óvadékra 5¹/₂o-ra

az óvadéknak 50—70o-ig.

Jelzálog-kölcsönt 3¹/₂—1o

mellett folyósítottunk a birtokérték 70—85 százalékáig földbirtokra 5—75 évtartamra. Konvertálások illetékmentesek. Városban lévő házakra, továbbá szőlőkre, utóbbiaknál csak 5—50 évi törlesztésre. Földbirtoknál beküldendő telekkönyvi kivonat, kataszteri birtokiv, házaknál telekkönyvi kivonat és házbor kimutatás. Minthogy az irások beküldése még semmire sem kötelez, saját érdekében jár el, ha azokat felvilágosítás végett vállalatunkhoz beküldi, hogy azoknak átvizsgálása után határozottabban megtehessek ajánlatunkat, mert nincs kizárva, ha a birtok jó helyen fekszik, hogy esetleg fentieknél még kedvezőbb ajánlatot is tehetünk, melyet, ha a fél el nem fogad, iratait visszaküldjük.

Parcellázott birtokra való rendkívül kedvező kölcsönök folyósítására különösen be vagyunk rendezve, úgy, hogy egymásért jótállani szükségtelen.

Telekkönyvi kivonat bélyegmentességére kívánatra az erre vonatkozó miniszteri rendelet utasítással is küldetik.

Váltókölcsönt folyósítottunk bármilyen hitelképes egyéneknek két jótálló mellett 6—15 év tartamra. Vidéki pénzügyintézeteknek és nagykereskedőknek folyósítottunk **tárcza-váltóhitelt.**

Vidéki pénzügyintézeteknek még olyan pénz csoport hitelezést is ajánlunk, homán amortizációs kölcsönöket kaphatnak több millióra. Ezen összeköttetés általunk elérhető és közbenjárásunk útján az is, hogy a vidéki pénzügyintézet becsülése után folyósítottunk bármily nagy összegre rugó amortizációs kölcsönöket.

Kisbirtokosok is ingyen felvilágosítást kaphatnak válaszbélyeg beküldése mellett.

Czimünk:

Országos Pénzügyi Értesítő

Kiadóhivatala

Budapest, VII., Alsóerdősor 30.

Apró hirdetések.

Idealis és egyetlen a kényelem, fekvés, közlekedés tekintetében; továbbá a park, tó, sziget, hid, barlang, vizesés stb.-re való kilátást illetőleg. Tiszti szállások, villanyos megállóhely, fácánutca sarkán.

K I A D Ó a Ferencz-József rakpart 98. szám alatt, 40 év óta fennálló kályhás és fazekas műhely a hozzá tartozó mellékhelyiségekkel 1905 évi május hó 1-től. — Esetleg a lakással együtt. — Felvilágosítást ifj. Piller Károly háztulajd. ad ugyanott.

Egészen ingyen zomácozott edényt

nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazekat különféle nagyságban. 12 darabot 1 forint 75 krért én szállíthatok. **Ingyen** csomagolás utánvétel mellett.

A többi tárgyak Árjegyzéket ingyen feltűnő olcsó árban. küldök.
Kohn, gyári raktáros, Budapest. Csengeri-utca 51.

C I S U M P I N C Z É R E K R É S Z V É N Y T Á R S A S Á G A
BUDAPEST, VII. Kertész-utca 10.

Saját gy. mányú papiros szipkák, consum gyufa (legkifűnőbb magyar gyártmány.) Kávéházi és vendéglői cikkek, fogvájó, billiard és íróréta, dákobőr, bőrdíszműtárgyak, fagy-lalt és teasütemények, pinczeringek és nyakkendők, consum levélpapír és cigarettá hűvelyek, mindezt a legkifűnőbb minőségben és a legjutányosabb árban szállít vendégfőknek, kávéházaknak és magánfeleknek a

C O N S U M P I N C Z É R E K R É S Z V É N Y T Á R S A S Á G A
BUDAPEST, VII. Kertész-utca 46.
Képes árjegyzék kívánatra ingyen. Vidéki képviselők kerestetnek.

Társadékpinczerek, kereskedők és magánfelek figyelmébe.

Vendéglők, kávéházak, kaszinók és olvasókörök figyelmébe.

AZ "ANGOL DIVATHOZ"

! Komárom és vidéke legnagyobb férfi- és gyermekruha áruház

Mindennemű kész férfi és gyermek ruhák, nagy választékban a legfinomabb kivitelben; — ugyszintén mérték szerinti megrendelések a legújabb divat szerint készítettnek.

KLAPKA-TÉR.

! KLAPKA-TÉR.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives figyelmét

ruhakécfestő és vegytisztító-

intézetemre felhívni (Komárom, Vág-utca), hol a festésre és tisztításra adott ruhadarabok, függönyök, keztyűk, stb. a legjutányosabb árak mellett teljesen újjá alakíttatnak át.

Bárminemű öltönyök fejtelten állapotban is megfesthetők. Női és férfi ruhefestés és tisztítás; gyapju, selyem-pamut mindenféle színre megfesthető.

A nagyérdemű közönség becses támogatását midőn tisztelettel kérem, egyuttal ígérem, hogy bizalmuknak a legnagyobb mértékben megfelelni kötelességemnek fogom ismerni.

Tisztelettel

Tuma József, ruha-festő.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém a n. é. építető közönség szives figyelmébe ajánlani a Ferencz-József rakpart 98. sz. alatt több év óta fennálló

építkezési és vállalati irodámat.

Hol elvállalok bármily terjedelmű építkezésekhez szükséges **tervek és költségvetések** elkészítését egy Komáromban, mint vidéken; ugyszintén **lakóházak, gazdasági és nyilvános épületek, valamint üzleti helyiségek ujonnan építését, átalakítását** és az ott előforduló mindennemű munkálatokat.

Az építkezést a legrövidebb idő alatt a n. é. közönség teljes megelégedésére a legolcsóbb árakon s minden elfogadható részletfizetésekre is teljes felelősségemre elvállalok.

A nagyérdemű közönség bizalmát és becses pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel

Ifj. PILCZ KÁROLY,

okl. kőműves mester és vállalkozó.

Terjeszük a "Komárom és Vidéke"t.

KARÁCSONYI és UJÉVI ÜNNEPEKRE

elegáns férfi és gyermek ruhák a legnagyobb választékban, rendkívül olcsó árak mellett beszerezhetők. **Az „Angol Divat“-hoz** férfi, flu és gyermekruha áruház. Komárom. Klapka-tér.

A MESSIÁS.

„Senmi kárhóztatásuk nincsen azoknak: kik nem test szerint járnak, hanem lélek szerint.

Mert a testnek törekvése halál; a léleknek pedig törekvése élet és békeesség.

A test meghal a bűnért: de a lélek élet az igazságért.

Adósook vagyunk nem csak a testnek, hogy test szerint éljünk, hanem a léleknek is.”

Pál lev. a rom. b. VIII., r. 1. 6. 10. és 12. v.

Nincsen kezemben rang, dicsőség, fertőző bűnös hatalom,
A félvilágnak büszke göggel a parancsokat nem adom,
Nincsen hatalmam, nincs kezemben élet, halál, vagy kegyelem;
Hadakat, véres, nagy csatákban diadalra nem vezetem,
Nem csillog, villog homlokomról szemet-vakító korona,
Nincs birtokom, nincs fénylő kincsem, egész egy halom, garmada!
. . . Enyém csak egy kis rész a földből, hol békén megpihenhetek,
Hol nincs gyűlölség, nincs panasz, jaj s egyformák mind az emberek;
Király leteszi koronáját, koldus inségét, nyomorát;
Dusgazdag kincse csillogását — siron a fény nem ragyog át —
Hatalmasak és elnyomottak; erős, gyöngye, erőtelen,
Tudós, tudatlan . . . mindahányan: megférünk ott szép csendesen . . .!
Az az áldott rög lesz jutalmam! s míg sorsom odá nem vezet:
Rimekbe, csengő dalba, hurba öntöm rajongó lelkeket!
Mert álmaim nem üres álmok s lidércek pusztá tájakon,
Nem is babér s a hir, dicsőség csalóka délibábja von,
Nem . . . szebb, dicsőbb a hivatásom, magasztosabb, szentebb a cél
— Világosság az éjsötéttel — mely milliókért harcra kél.
Szent ihletében milliókért csendüljenek meg a dalok
Amelyeket lelkemből, a bú villámaival vagdalok!

Vagy jobb volna, ha ma, a költő elhallgatná végkép dalát
És nem zokogna, nem siratna népet, jogot, törvényt, hazát . . .!
Hisz népmilliók nyomoráról szent igazsággal dalt ha mond
A nyegleség csuf, durva dölyffel reá fogja, hogy: ej, bolond!
. . . De félre gyáva kishitűség!! — Hordd büszkén a költő nevet
És megszentelt lánggal, varázsszal nézz, láss, tégy milliók helyett!
Neked jut: lesni titkos jövőt; benned napfényes eszme él
S hogy lángját öntsd a szivekbe: — az istenektől küldetél!
Szórd, hintsd a fényt az eszmenapból, vakságot törjön uj világ,
Mely, mint egy égi szózat minden naprendszerén átzúg . . . kiált:
Szabadnak szült minden időt, tért a nagyjóság, a végtelen,
Közös a föld, a cél, akarat, a gondolat és érzelem.
Ember: ember! Isten tanítá egymásért s együtt érzeni,
Gazdag, szegény, király, a szolga: egymásnak hű testvérei!
A jogtalanság szemétdombján nem zokogni egy Krisztusért,
Ne hizlaljon, ne szivja, élje rút kapzsisággal vér: a vért!
Szellem napja szórjon világot! csapjon lángba az ősitűz
S alkosson vakmerő csodákat — miként egy uj Prométheusz,
A cél: a szellem fénye, lángja — öntüzből kell tisztulnia —
És száll az ürbe, száll magasra: — Istennel egy a föld fia!

Dicső a költő hivatása: művelni sivár lelkeket,
A homlokokra varázsolni a tiszta, szűzi szellemet,
A szellemet, mely mint az égen: az égő napsugár ragyog,
Leszűr, legyőz benn' minden földi rút piszkót, úszköt, salakot.
Hasonló lesz az Istenéhez, aki teremté földre őt
S nem nyugözi le gondolatit önérdék, kéjvágy, buta gög;
Kétség, a gond nem úzi hajtja, látva a fenséges jövőt,
Eszméi mind magasztosabbak, érzelme, szive egyre hőbb!
Dicsőbb világ tárul eléje, eszményi élet, tiszta kor,
A jogtalanság köntösében nem húz igát, nem robotol!
A baromélet végét járja, nem kell a trón, a korona!
Nem lázad ember, ember ellen, nem szomjaz vért a föld pora!
Harag, gyűlölség, bánat, átok, gazság mind-mind megsemmisül:
Szivekben él az igaz Isten és szeretettel egyesül!
Hitvány, önző, bűnös lélekkel nem fog imádni Béliát,
Nem sir az égbe jaj, az átok, Megváltóért föl nem kiált!
. . . De születnek-e Messiások? s lehet-e hinni még nekik,
Akik gaz, rút kufárkodással: nép javát dobra nem verik?
Lesz-e szivökben tiszta érzés . . .? Fejét rázza a böles tudás:
— Ah, nép . . . te munkás, jogtalan nép, önmagad vagy a Messiás!!

(Aranyos, 1904. dec. 20.)

Tuba Károly.

Mese a kis Anieláról.

— A "Komárom és Vidéke" számára.

Írta: **Reviczky Irma.**

Itt a szép Karácsony! A kicsinyek örömtünnepe! . . . Megünnepli ezt még a barna rögös vén föld is, mivel ekkor veszi fel először, tiszta fehér köntösét, amelyet megdermedt kebelén, óriási ezüst csattok tartanak össze. Teli van himezve millió és millió, csillogó kristály gyönggyel, melyek káprázó fényt lövelnek, mikor az angyalok azt a ragyogó, arany himes, sötét kék fátyolt feszítik ki fölötté . . .

— Mindenütt örömteljes várakozás! Élénk mozgalom, sürgős forgás. Az utcákon. A boltokban. A házak területén.

A kis girbe görbe hegyi városkában is serényen készülődtek az öröm ünnepre. Hófehér függönyök díszlettek a kis ablakokon, melyek csak úgy csillogtak a tisztaságtól a téli hold fényében.

Alma, dió, mogyoró ide-oda gurult az asztalokon, melyekre rá ragadt az ezüst és arany füst, mikor a sok diót beüzüstözték, bearanyozták, hogy oszt' csillámot szórjon a tű levelű fácskára.

Mákot törtek a nagy réz mozsarakban. Czukrot, diót, mandulát.

A karcusú kürtökből fel szállt a fehéres szürke füst, vígan karikázva szállt a magas egekig, a honnét a karácsony angyala utra kelt . . .

Finom kalácsillattal telt meg a levegő és ennek örülnek legjobban a gyermekek . . .

A kis girbe-görbe városkában másnak is örültek. Néhány nap óta ott időzött, egy vándorkomédiás csapat. Akik pásztorjátékot szándékoztak előadni. Minden gyermek oda vágyott — hogy azt meglekintse.

A színpad a korcsma nagy termében fel is volt állítva. Az előadást megelőző napon pedig a csapat hangos dobszóval, ki gyalog, ki lovon, vagy pedig számaron, bejárta a városkát és mint afféle élő plakátumok hirdették az előadás programját.

A nagy dob és a fantasztikus menet lármás felvonulása, sok nézőt csalt ki az utcára.

A gyermek sereg figyelmét különösen magára vonta, a díszmenet végén egy hordágy, mely arany papírral volt szépen körülragasztva és a melyet négy apród vitt a vállán.

Hogy az apródok kopottas, színehagyott rongyos ruhába vannak öltözve, ezt a ragyogó gyermek szemek nem látszottak észre venni. Mert ezek csak a gyönyörű szőke gyermeket bámulták meg, aki a hordágyon ült és apró kacsóival jobbra, balra csókot osztogatott.

Ejszinkék, fehér prémes, bársony köpenykéjében, a csillogó arany koronával, selyem hajú, szőke fejcsékjén ép úgy nézett ki, mint valami mesebeli kis hercegnő.

Az iskolás gyerekek sóvár tekintettel követték a hordágyat, a melyre nagy ezüst betűkkel rá volt írva, hogy:

"Aniela a csodagyermek."

Hát bizony még a felnőttek is magyoltak lepve, Aniela csoda szépsége által. Csakhogy ezek nem egy szánakozó pillantást vetettek a gyermek felé. Mert az ő éles szemük figyelmét nem kerülte ki az, hogy a parányi gyermekarc szintelen és hogy egy fájdalmas mosoly vonaglik a kis száj szélén. Mintha csak könnyfátyol borult volna a ragyogó kék csillagokra. Oh a barátságos mosoly is, mintha csak "betanult" lett volna és nem pedig lenn természetes! . . .

A gyermekek az éjjel másról se álmodtak, mint az éjszinkék bársony köpenykéjében, a kis csodagyermekről . . .

Ádám és Éva napján, a délutáni órákban, a színészek a főbróbat megtartották.

A kis Aniela úgy nézett ki, mint egy igazi angyal, és ugyancsak kiritt a rogyokba burkolt, festett képű vándortársulat többi tagja közül.

Rövid, fehér selyem, arany csillaggal teli himzett ragyogó köntösében, melyet egy arany óv szorította le, vékonyka derekcsékjén, csillogó gyöngykoronájával szőke fejcsékjén, rozsaszín harisnyában, szattyán-bőr papucskaival a lábán, félelmében remegve, mint egy ingó-bingó virágszál, úgy állt a gyermek a pódiumon. Bal kezecsékjében egy pálmaág volt a jobbában pedig egy bearanyozott üveg-golyó, melyet a magasba tartva, mondá:

"Az ég örömet hoztam nektek!"

De alig esendült el a vékony ezüst hangocska, már is egy ostor suhogott a levegőben és érte a gyermek meztelen vállát, mely a köntösékéből kifelhért.

Aniela fájdalmasan nyöszörgő hangon mondja erre: "ajándékozom nektek."

"Ha még egyszer elhibázod a dolgot, aőkor össze töröm a csontjaidat" kiált egy rekedt, borizú férfi hang. "Te lusta varangy" zsémbel e hang tovább. És a kis leányka úgy reszket, mint a nyárfa levél. A terem is oly hideg, rideg és a füstölög petróleumlámpa csak gyéren világítja meg a pusztá falakat.

"Oh csak egy falatka kenyert adjon Dalfin ur, mert nagyon éhes vagyok, reggel óta még nem ettem semmit," remegve könyörög a gyermek.

"Enni és mindig csak enni és dolgozni semmit" volt a türelmetlen válasz. És megint csak suhogott az ostor a hóhér kezében, egy véres sávot hagyva hátra Aniela kis hó nyakán. Azután elkotródott a "direktor" a társulatával valahová más korcsmába.

Aniela egyedül maradt és fellélegzett. Fáradtan ült le egy padra és gondolatokba merült el . . .

Aniela még csak hat éves volt, mikor édes anyját, a társulat "csillag"-ját, a kegyetlen halál gyermeke oldaláról elragadta. Aniela az apját nem ismerte. — Így hát anyja halála után elárult egészen és az igazgatónak teljesen alá volt vetve, aki ahol csak tehetett lelketlenül kizozta, a szegény kicsikét, aki még nem tudott annyi pénzt szerezni, a mi az ő torkán lefolyt volna . . .

Aniela most is gondolt a jó anyácskára, aki őt rajongóan szerette. És neki olyan szép angyali meséket mesélt. Boldog volt ő akkor, oh nagyon boldog . . .

Egyszer csak nagy beteg lett a szegény asszony. És mielőtt meghalt volna megáldotta még egyetlen gyermekét és mondá: "bizzál a jó Istenben, az elnem hágy" . . . Azután elcsendesült az ajka örökre . . .

Ezekre a szavakra gondol a gyermek most is. Ugyan hol lehet az Isten? Töpreng magában Aniela. Hisz ha közel lenne akkor ő bizonyára nem szenvedne annyit. Ekkor eszébe jut, hogy az igazgató felesége, egy izsakos, vén szipirtó, azt mondta neki egyszer, hogy az Isten a felhőkön túl lakik és hogy egy magas, nagyon magas létrán esetleg fel lehetne jutni egészen a közelébe. Vagy egy magas hegyről is. Igen. Ezeket mondá az asszony és azután kaczagott hozzá egy jó nagyot. Mint aki nem hiszi azt, a mit mond . . .

A gyötrődött, kiéhezett gyermeket mihamar elfogta az álom. Elszenderült. De alig aludt még valamicskét, mikor esőrömpölve hullott le az üveg-golyó, melyet kezecsékjében tartott, a padlóra és vagy száz darabra törött. A zajra a szegény gyermek feleszmélt és határtalan félelem szállta meg remegő szívecsékjét, mikor meglátta, hogy mi történt . . . s sirva fakadt . . .

Már is hallatszottak mesziről az igazgató nehéz lépteit amint botorkálva végig ment a sötét folyosón. Aniela gyorsan magára rántott egy sötét rongyot, mely a földön hevert és abba úgy a hogy beleburkolozva, felrántotta az egyik földszintes ablakot, mely az utcára nyílt és azon ugrott ki a sötét éjszakába. Mielőtt még az igazgató észre vette volna szökését, akkorára ő már meszi volt.

A komédiások élükön az igazgatóval üldözték. De ő meglapult egy fal mellett és a rosszul kivilágított városkában nem vették őt

észre s haza tértek anélkül, hogy rá találta volna.

Ő meg csak futott, úgy futott, mintha száz meg száz rém kergetné. Csak egyszer állt meg kissé. Nem is annyira hogy pihenjen, de hogy azt a karácsonyfát megbámulhassa, mely az egyik uri ház földszinti szobájában állt. Az alacsony ablak nem vala lefüggönyözve és ő nézhetette azt a ragyogó szép karácsonyfát, melyen talán vagy száz gyertyácska szórta a fényt a sötét éjszakába. Nézte addig, míg két könnycsepp nem csordult ki, nagy kék szeméből . . . hisz ő neki nem volt soha, de soha, ilyen szép karácsonyfája.

Aniela a városkát mihamar ott hagyta. És mire a mezőkre ért sűrűn havazni kezdett. Most már nem félt annyira. A fehérségtől nem félt egy cseppet sem. Hisz ilyen fehér lepellel borították le az édes anyuskát is, mielőtt betették volna a fekete koporsóba. Igen ő még jól emlékezik rá, hogy ép olyan fekete volt az a koporsó, mint az imént az éjszaka. Koromfekete.

Milyen jó, hogy most már itt van. Hisz a városban egyes ember hangok hallatára is összeresztent. És ha valahol a kerítés mögött egy-egy kutya elvakkantotta magát nagy félelem szálta meg.

Itt meg senki sincs, csak a nagy, határtalan fehérség, melytől ő nem fél. Egy pár-szor bele bugdácsolt a friss hóba, de nem fájt neki, hisz olyan puhavolt mint anyuska keze. Olyan fehér is és olyan hideg is mint az anyuska keze volt, mikor utoljára csókolta. Egyszerre csak úgy érezte, mintha ólomsúly nehezede apró lábacskaikra, melyek a könnyű cipőcskében egészen át meg át áztak. És egy rémes gondolat villant meg a felcsigázott gyermek agyban: ha nem bírja tovább, mi lesz akkor, hogyha Dalfin úr mégis utoléri? Hogy Dalfin ur már rég túl ujra a teli üveg mellett, azt persze nem sejtette Aniela.

Istenem! hol is lehetsz ilyenkor én jó Istenkém? Sopánkodott magában a gyermek. Mikor hirtelen egy magas hegyhez ért. És ekkor eszébe jutott Anielának, hogy az igazgató azt is mondta egyszer, hogy egy magas hegyről fel lehet menni oda a hol az Isten lakik.

Aniela bizalomteljesen felnézett a hegyre és ott, de csodáknak csodája. Egy kivilágított épület áll magas, igen magas ablakokkal, melyek káprázó fényt szórtak a sötét éjbe.

Ott lakik bizonyára az Isten, felujongott Aniela lelke. Igen az az ő lakása! Másé nem lehet.

Az örömteljes izgatottság feleleszté a gyermek dermedt tagjait és összeszedve minden erejét, felmászott a hegyre, nem törődve azzal, hogy a hegyes kövek már félig meztelen lábacskaikat véresre sebeztek. Csak még egy kis darab! Ni! hisz feléje int már a nagy kapu, tárva nyitva, amelyen több ember is bemegy, a kik mind úgy látszik az Istenhez törekednek.

Aniela tovább botorkál és már egészen közel van a templomhoz, midőn egyszerre süppedni kezd alatta a hó, enged a talaj s inog a föld a kis vándor lábai alatt, aki az eszméletét veszti.

Midőn Aniela a mély ájulásból feleszmélt éjjel után lehetett az idő és ő egy mélyedésben puhán feküdt. Édes lány hangok zengtek az éj csendjében, a magasból látszottak feléje jönni. Örömmel figyelt a kicsike, tehát még sem csalódott, oda fenn lakik a jó Isten, a kedves angyalkáival, akikről oly sok szépet mesélt neki az anyácska. És a kik most oly szép dalt zengenek. Bizonyára ő mondá nekik, hogy olyan puha ágyacskát vessenek neki és takarják be jó melegen azzal a csillogó fehér takaróval. Igen. Oh milyen jó az alvás itt. Pompás! És itt lehet álmodni anyuskáról az angyalkákról, arany csillagokról és sok szép játékról, tarka, pompás virágokról . . . csoda szép menyországról . . .

Reggelre a téli nap kisütött és beragyogta a fehér hegyet, melyen egy szép templom állt. A havat is felolvasztotta mind. Megkondult a nagy harang . . .

Az emberek a misére siettek, mikor egy fiu aki mellékutakon a templom felé törekedett, egyszerre csak torka szakadtából kiabálni kezd: "Jó emberek gyertek ide, itt alszik a kis Józuska! . . ." Ezt aztán már senkisé akarta elhinni . . .

Csak egy kíváncsi, vén asszony kullogott arra felé, hogy megnézzé a csodát, vagy mit? És ez aztán elment a városkába és elmondta, hogy a templom hegyen, megfagyva fekszik, "Aniela, a csodagyermek" . . .

Lelke felszállt az angyalokhoz, az ő jó édes anyjához, nem szenved többé, az örökké tartó álom karjaiban szendereg . . .

KENYÉRMORZSÁK.

Anyóka vén, görnyedt teste
De azért csak reggel, este
Egyre boljong s tört szemével
Keres kutat szerte széjjel.

Az utczákat járja sorba
Kotorász a sárba, porba,
Es boldogan áldja sorsát
Ha talál ott kenyérmorzsát.

S ha már zsebe tele tömve
Kibalg a temetőbe
S nem megy el, míg egy keresztre
A morzsákat nem helyezte.

Faragott fa, nincs virága
De ő neki mégis drága
Innen-onnan harmincz éve,
Hogy ott fia sirba téve.

Harmincz éve odahordva
Mennyi, mennyi kenyérmorzsá!
Nem volt még nap, hogy elmaradt,
Várják is már a madarak.

Csak odaszáll s ott csicsereg
Friss nótát a madár sereg,
Fia a dalt úgy szerette,
Nélküle már nem lehetne.

Csipegetik a kenyeret
S aztán a víg dal megered,
S mennél vígabb az a nóta
Annál jobban sir anyóka.

Feleki Sándor.

Hópehely hercegisasszony.

Jegesi Fagy herceg, Tél király táborszernagya, nagyon szerette a leányát, Hópehely konteszt. Hópehely remekszép volt, arczsine vakítóan fehér, s oly könnyen lengett tova, akár egy ballet-táncosnő; az emberek hidegnek tartották, mert el tudta rejteni fájdalmait, de titkon könyvekbe olvadt el. A hideg birodalmának ura szerette hadvezérének leányát, mint egy atya. Miniszterei, Viharosi, Zimankós, Nyomor és Halál örgróf szintén kedvelték. A mit Hópehely hercegisasszony kívánt, azt Tél király rögtön teljesítette.

"Szeretném, ha férjet választanál magadnak, mondd meg, kinek adtad szivedet?"

"Senkinek," válaszolt a Fagy leánya, s hangja mint gyenge lehelet hallatszott.

"Akkor keressél magadnak vőlegényt és kövesd szived tanácsát. Bárki legyen is, gazdag vagy szegény, megígérem, hogy trónomnak örököse leend."

Nagy volt a kérők serege, mert mindenki szerette volna birni Hópehely hercegisasszony szivét és Tél király trónját. De a bájos leányzó nem akart tudni róluk semmit. Egy este, amint egy gyöngykagylón a tengeren utazott, meghalotta egy haldokló hatyu dalát. A madár Tavasz királyról zengett, ama szép, fiatal uralkodóról, ki messze délen, hegyek és erdők közt rezidált s mindenütt maga körül életet, melegséget és boldogságot árasztott. Ennek a hatalmas uralkodónak szánta magát Hópehely hercegisasszony. Ő réá gondolt éjjel nappal, őt kereste mindenütt, róla kérdezősködött valamennyi ismerősénél, ő miatta szerzett magának az összes felhői vonalakra szabadjegyet. De hiába volt minden fáradozása. Tél király birodalmában senki sem ösmerte az utat Tavasz országába. Sem édes atyja, Jegesi Fagy herceg, sem Viharosi báró miniszter nem hallottak még Tavasz királyról semmit. Hópehely kisasszony napról-napra halványabb lett, mert nem találhatta meg Tavasz királyt, szive választottját. Hiába futott át Tél király országán. Ekkor egy nap a midőn Viharosi báró fogatján átszelte a levegő útjait, észrevett egy jelentéktelen, szürke madárkát. Hópehely közeledett hozzá és fehér karjaiba vette; de a kis inkognitó-utas esdekelve kért:

"Ereszszél szeretett uramhoz, Tavasz királyhoz."

"Ösmered Tavasz királyt?" kérde örvendezve a hercegisasszony.

"Követje vagyok!"

Menj haza, menj haza, kedves madárkám! mondá Fagy herceg leánya "és közöld uraddal és parancsolóddal, hogy én itt nélküle elpusztok, hogy róla álmodom, hogy őt szeretem! Mond meg neki (ha hozományom felől kérdezősködnék), hogy Tél király egész birodalmát lábai elé rakom."

A csalogány kibontakozott a hercegisasszony hideg karjaiból és nyilsebesen elrepült abba az országba, a

hol Tavasz bűvészmester uralkodott. Néhány hét mult el azóta, hogy a hercegisasszony találkozott a Tavasz repülő követével. Hópehely már kételkedni kezdett, hogy a madár átadta e üzenetét a királynak; ekkor egyszerre egy ezüst kürt hangját hallotta és száguldó paripákon vágatott a hirnők — nemes márcziusi Szellő — Tél király palotája elé, hirül adván urának, Tavasz királynak megérkezését. Ura nevében megkérte Hópehely hercegisasszony kezét. Mint hogy Tél királynak nem volt ellenvetése, Tavasz hirnöke kitérta ura menyasszonya előtt az ajándékokat: ibolyákat és hóvirágokat, meg sok más virágot. Tél király csodálkozott és miniszterei nagy szemeket meresztettek. Hópehely túlboldognak érezte magát. Ő, a kikelet királya, a napsugarak parancsnoka, a bűvész, kinek szavára újból éled az elhalt természet, birodalmát és hatalmát meg fogja osztani vele és magához fogja őt emelni. — Tél király nem akart hatalmas szomszédja mögött maradni. Megparancsolta tehát, hogy a mi kincs széles birodalmában van, azt mind halmozzák össze jégpalotájába, hogy így fogadja a kedves vendéget. Tél király birodalmában nem beszéltek másról, csak Tavasz király közeli bevonulásáról. Hirtelen csodás zene szakította meg a királyi palota várakozásteli csendjét: Tavasz király kísérete közeledett. Ezer meg ezer zenész működött közre a pompás hangversenyen, millió és millió dalost lehetett hallani, mindannyi örömről és boldogságról énekelt. A galamb turbékolása, a pacsirta danája, a csalogány melódiája egyesült az üdvrivalgásban: "Üdv királyunknak! Bevonul a Tavasz!" A jégpalota kapuit kitérték és Tél király birodalmába betértek a Tavasz vidám leventéi: hosszú sorok, gólyák és daruk, fecskék és galambok seregei és e raj szárnyas vendég mögött — a levegőben lebegve — megjelent a koronázási kocsis, mit virágok vittek, s benn a kocsiban ő, az epedve várt Tavasz király! De, oh csoda! Abban a pillanatban, a mikor a Tavasz megjelent a Tél trónja előtt, borzasztó recsegést hallott. A jégpalota összeomlott és Tél király egész udvara tönkrement. Csak Hópehely hercegisasszony nem ijedt meg a bűvésztől. Ráhajlott a keblére, Tavasz király szeretettel átölelte, de ölelése halált hozott a hercegisasszonynak. Egy harmatcsepp hullt le a rózsáról, melyet Tavasz király gomblyukában viselt, ez volt utolsó jele Hópehely hercegisasszony rövid boldogságának!

Nem téged sajnállak . . .

Nem téged sajnállak. Virág se sajnálja
A hóbor pillangót, ha elviszi szárnya.
Tudja jól, ha soha vissza nem talál is:
Jön helyette szebb is, Jön helyette szász is.

Nem féged sajnállak. Part fővénye láfod,
Soha nem siratja a futó hullámot.

Árad a víz árja, majd kifő a partra!
Szerelmes hullámát megint oda hajtja.

Nem féged sajnállak. Az ég sem lesz árva,
Ha egyik csillaga bele hull az árnyba.
Az elveszett fénynek nyomán új fény támad,
Amannál fiúdközlőbb, melegebb, vidámabb.

Nem féged sajnállak... Oh, de hogy kihettem
Hullám külségében, lepke-szerelmében:

Hogy csügghetett lelhem állok, hazug álmon
Hulló csillag fényén, ezt bánom, ezt bánom!

Szűcs Renée.

A színésznő karácsonyestéje.

— Elbeszéli ő maga. —

Az orvos morfiomot fecskendezett a bőröm alá és fájdalomtól szabadulva, mereven és némán fekszem ágyamban.

Másokat elkábitanak az ily mesterséges altatószerek s néhány csepp belőlük elég, hogy őket álomba ringassák. Nekem nem osztályrészem az ily szerencse! Amint egyéb érző-tehetségem eltompul, ágyamban tovább kergetőzök a gondolatok; a képzelet derűs déli-báb képeket varázsol elém s félálomban az emlékezés tarka képei vonulnak el előttem. A közeli karácsonyra gondolok — némely már elmúltra — és világosan, mintha csak tegnap lett volna, felbukkan képzeletemben, egy karácsonyest, minőt csak színészgyermek érhet meg.

Alig néhány napja, hogy a fővárosba érkeztünk; atyám művelt és becsületes jellemű férfit volt, kit a művészetért rajongó lelkesedése vitt a színi pályára. Még ősszel szerződött mint rendező egy vidéki színtársulathoz. A városban, hol ez a színtársulat működött, a megelőző nyáron dühöngött a kolera-járvány, ennek utóhatása és szerencsétlen viszonyok következtében a színház csak gyéren látogatták és az igazgató kénytelen volt a tagjaival kötött szerződéseket felbontani. — Tél derekán kenyér nélkül maradtunk. A tagok elhatározták, hogy osztozkodásra tovább játszanak és a vezetéssel atyámat bízták meg. Néhány hétig tengődtek így, de végül a színházakra oly válságos idő véget vetett a legbuzgóbb erőlködéseknek; atyám kijelentette, hogy tovább nem győzi és szétosztotta az utolsó bevételeket. Sőt még megtakarított pénzéből is adott kinek-kinek.

A kollégák a szélrózsa minden irányába elszéledtek s minthogy nekünk sem volt maradásunk, elköltözködtünk Budapestre, a jó Istenre és a színházi ügynökökre bízva, hogy egy családapát szerződéshez juttassanak. Eddig minden igyekezet kárba vezett és szüleimnek nem is volt reményük, hogy egyhamar szerződtesse atyámat.

Igy jött meg december 24-ike. Olyan fagy volt, hogy még a miskolci kocsonya se reszketett volna. Tizenkét éves voltam akkor s rendkívül tehetséggel megáldva, mert gyermekszerepekben még nagyobb vidéki színpadokon is rohamosan meghódítottam a közönség tetszését. De nem voltam szüleim egyetlen gyermeke. A Mester-utca egy sötét udvari szobájában laktunk, az olcsóság kedvéért. De menhelyünk oly komor és sötét volt, aminő rettenetes helyzetünk.

A kályha hideg, egy falat kenyér sincs a házban; mama — egykor ünnepezt színésznő — ágyban fekvő beteg, gyermek-szülést várva. Szempilláin könnyek csillogtak — oh, csak alig néhány nap előtt elvesztettük drága Pistánkat, négy éves öcsém. Egy torokbaj ragadta el tőlünk a szőkefürtű, bájos

fiúcskát, védő angyala elvitte a menyekbe, hogy ott a ragyogó karácsonyfa előtt ünnepelje a keresztyénység legnagyobb ünnepét.

Fázva ültem a szeretett anya fekhelye mellett; négy hugom és két öcsém sirva és énekelve altatták el önmagukat, gyengéd arccskáik és kacsoik, félig lefagyva, kandikáltak ki szűk takaróik alól. Még csak gyertyánk se volt, hogy ezt a nyomoruságot megvilágíthattuk volna. A ferencvárosi templom órája hatot ütött és anyám halk hangon mondá:

„Már sötét este van! Eredj ki az utcára, Klárka s nézd meg, nem-e jön már apád; megígérte, hogy este itthon lesz. Adja Isten, hogy szerencsés hirt hozzon“.

Fejemre és vállamra vettem édes anyám kendőjét is, miután anyámat megcsókoltam, kimentem az utcára. Atyámat nem láttam; a lámpák csak pislogtak s itt-ott egy ablak fényesen ki volt világítva. A karácsonyfa fénye sugárzott ki az utcára. Szerencsés, boldog emberek álltak körül; feltekinttem, az otthon uralkodó nyomoruságra gondoltam s nehéz könnyecsek gördültek le arcomon.

Szinte tévelyegve és álmodva ballagtam a vásártérre. A karácsonyi izgás-mozgás pillanatnyilag lebilincselte, mert jobbról is, balról is, a vásárolt holmikkal tele rakva, siettek el mellőlem az emberek.

Fáztam, dideregtem; ekkor egy sátoros végén kis asztalkát pillantottam meg, melyen fehér báránycsok és mécesek álltak. Az asztalka mögötti számlayon hét vagy nyolc éves lányka guggolt, lenge ruházatában reszketett és szinte félve kínálta a járókelőknek játékaikat: „Tíz fillér egy báránycsok!“

Elfelejtettem saját bajomat, a mikor ezt a halvány, elszórt arccsokát láttam és a lágyan rezgő hangon hallottam. Oh, mily szívesen adtam volna a kis lánykának egy-két tíz fillérest, de sajnos, nekem se volt. Ekkor hirtelen erősen oldalba löktek.

„Hát mi ez? Nem tudsz kitérni?“ hangzott felém s elestem, belebotoltam egy nagy zöld fenyőfába, mely egy férfi válláról lecsuszott. Egyidejűleg egy katonatiszt arczába néztem. A tiszt felém hajlott s felszabadított önkéntelen, meglehetősen karczó takaróm alól, mialatt én aggódva kerestem anyám kendőjét.

„Hát igazán te vagy, Klárka?“ kérdezte tőlem az idegen ur, „hogyan kerültsz Budapestre, hol vannak szüleid?“

Hamarosan eszembe jutott, hogy anyám elküldött apám keresésére, eszembe jutottak a sötét szoba, az éhező testvérek s újból megeredtek könnyeim. Az ismeretlen katonatiszt gyorsan megnyerte bizalmamat; törülhegyre elmondtam neki helyzetünket és ő figyelmesen hallgatott.

„Istenem, ilyen tiszteletreméltó család nyomorog, itt segíteni kell. Menj haza, Jancsi, a karácsonyfaival, nemsokára én is jövök. Várj csak, mond meg az anyámnak...“ Többet nem hallottam, mert Jancsi, az inas, már a legközelebbi sátorba sietett. A tiszt barátságosan megfogta a kezemet:

„Ne sirj, Klárka, minden jóra fordul megint. S most jőjj, gondoskodjunk a karácsonyi ajándékokról.“ Keresztül-kasul jártunk most a vásártéren. Kisérőm hordárt fogadott, szép fát, diókat, gyertyákat, kalácsokat és játékokat vásárolt, végül pedig megkérdezte, mit kívánok magamnak karácsonyra, a mire egészen elcsüggedve válaszoltam:

„Egy egész ezüst forintot!“

Meglepve kérdezé kisérőm:

„De az Isten szerelméért, mit akarsz ily temérdek pénzzel kezdeni?“

„Oh, kedves uram“, válaszoltam reszketve, ne haragudjék; de oda át egy kis lányka ül, az báránycsokot ad el és szeretnek...“

Barátom mosolyogva nézett le reám.

„Nos hát, megtekintjük a kis lánykát és báránycsokot“ és ismét visszafordultunk.

A szegény kis teremtes még ugyanazon a helyen ült, de a reám esett karácsonyfa neki is kárt okozott, mert vagy egy tucizat

„báránycsok, oly fehér, mint a hó“ mutatta, hogy még nemrégiben a fagyos sárban fürdött.

„Itt az ezüstforint“, mondá kisérőm, „add oda és menj haza édes anyádhoz.“

Az általam okozott kár miatt vonakodva közeledtem a kis lányhoz:

„Ne busulj, vidd ezt az édes anyádnak, nagy ezüstforint ez; menj haza, hisz oly hideg van és fázol.“

„Oh, nem szabad“, válaszolt a kicsike, „míg valamennyi báránycsokot el nem adtam, édes atyám beteg és orvosságra kell a pénz.“

A barátságos katonatiszt kivette erszényét, még egy ezüstforintot és egy csomó aprópénzt vett ki belőle, odaadta a leánynak, mondván:

„Add hát ide összes hajléktalan báránycsokaidat, valamennyire ügyelni fogok“ és csakugyan az egész nyáját egy nagy zacskóba csomagoltatta, melyet maga vitt.

Kevés vártatva lakásunk elé értünk és a barátságos ur kivett a tárcájából egy névjegyet, a mire az utcai lámpa fényénél valamit írt. Kezembe nyomta ezt a névjegyet, a mire az utcai lámpa fényénél valamit írt. Kezembe nyomta ezt a névjegyet, a mi valami másba volt göngyölve, utasította a hordárt, hogy kövessen engem, megcsókolta homlokomat és szememet s a következő pillatban eltűnt.

A kapualjában találkoztam a levélhordóval, a ki — hogy megtakarítsa az utat — atyám részére átadott egy nagy levelet. Szobánk előtt, a folyosón, egy sarokba huzódva, állt jó édes apám. Arcza halvány volt, bátoratlanul, kétségbeesve tekintett maga elé; én ujjongtam:

„Édes papám, hozok egy karácsonyfat (akkortájt az volt természetesen a legkedvesebb nekem) meg egy levelet s ezt itt egy jó tiszt ur adta nekem“ s ezzel a szobába rohantam.

Az aggódó édes anya korholása elmaradt a sok pompás karácsonyi meglepetés láttára. Atyám gyengéden megcsókolta édes anyámat:

„Lásd, Annuska, a jó Isten él még, nem hagyott el bennünket; ez a levél jó szerződést hozott, magas fizetéssel; azonkívül egy jó barát is akadunk nagy szükségünkben: Dorinya kapitányra. Édes atyáink valamikor egy ezredben szolgáltak; egy ütközetben atyám megmentette az ő atyja életét s a fiu nekem, — nekünk akarja leróni háláját. Hogy segítsen rajtunk, itt küld pénzt, melyet annak idején szívesen vissza fogok neki fizetni.“

Nem irhatom le szüleim örömet; anyám sirt és kezeit összekulesolva imádkozott.

Egy órával később jó meleg volt a szoba, melynek közepén a zöld fa állt, díszítve a sok pompás játékkal és édességgel és számtalan gyertyácskával megvilágítva. Majd pedig kinyílt az ajtó és belépett az inas, a ki a karácsonyfaival meglökött, — kezében egy nagy kosárral.

„Az öreg nagysága karácsonyesti vacsorát küld, mivel a kis Klárka elmondta, hogy édes anyja beteg. A fiatal nagyságos ur megösmerte a kis lánykát, kit oly kedvesen játszani látott egy vidéki színpadon. S mint-hogy oly szeretetteljesen gondoskodott egy másik szegény lánykáról, úgy a nagyságos kisasszony egy kis aranykeresztet küld neki.“

Oh, mennyi szerencse és boldogság egyszerre! Valamennyien ujjongva ugrádoztunk. Igazán boldog karácsonyest volt.

Azóta tizenöt karácsony múlt el; fényes diadalokat arattam, néha szalmán, néha se-lyemágyban feküdtem, a mint a sors akarta; többször megünnepeltem a karácsonyt, de oly vidám karácsonyi estém nem volt többé soha.

Ma betegem fekszem, holnap karácsony, de a morfiom-mámor eloszlik és a homokos ember kéréletlenül logikával telefújja szememet porával. A vége álom és hallgatás.

— Most pedig menjünk tovább; — mondta Ashbor vendégeinek — már nincs köztedik az idő az ebédhez beszűntetését jelzi.

A templomból kimentek megnéztek a tornyot is, a melyben a harang volt. Itt elmagyarázta a főnök, hogy a templomból kimentek megnéztek a tornyot is, a

Tanult ember van elég a szigeten, akik mindentelje témáról alapos és kimerítő előadásokat tudnak tartani.

szükséges az ember életében. Mind olyan dolog, amelynek tudása és ismerete

állat- s növényismeretéről, fizika- s földrajzi ismeretéről, Kendes előadásokat tartanak egészségügyről, gazdaságról, témáról, tekintettel az általános és szűkebb ismeretekre.

venyre, aki oktatást ad a jelenlévőknek mindig más-más Azután, minden második napon, föllep valaki az emel-

tsziszletét. Az imádság egy egységűt vesz igénybe. templomban és mindenki háborítatlanul végzi el itt isten-

zsídiók, de mindnyájan igen jól megértnek e közös szigeten katolikuskok, reformátusok, mohamedánusok és neki tetszik és ahogyan neki szive diktálja. Vannak a szerítés nélkül, mindenki úgy imádja Istent, ahogyan imádkoztat itt elvégezzék. Minden meghatározás s keny-

eljönnék a sziget lakói mindnyájan, hogy szívből jövő Ashbor megmagyarázta, hogy este a vacsora után

veny. Semmi más, se dísz, se kép nem volt ott látható. templomban más, csak az ülőhelyek és fent egy emel-

melegte annak puritan egyszerűsége. Nem volt a Omán tehát átmentek a templomba. Üzbéglyt

néztek meg a templomunkat. szes teremtmények koronájának neveztek. Most pedig

gyarázatát — alapját társadalmunknak és nevelünk olyan egyéneknek a kik méltán megérdemlik, hogy őket az öz-

— Itt vezük meg — folytatá Ashbor az ő ma- — Itt vezük meg — folytatá Ashbor az ő ma-

hanem jó és izletes táplálékra van szükségük, hogy ere- jük is pótolassék.

— Az étkezés — folytatta Ashbor — közösen törté- ník. Kivételek nem léteznek. Mindenkinék, még nekem, mint főnöknek is itt kell étkezni s azt, amit a többi. Itt megfogják önök látni szigetünknek összes lakóit, a gyer- mekek kivételével. A legnagyobb rész olyan, aki az előtt soha sem gondolt volna arra, hogy valaha, mint egyszerű munkás fog majd dolgozni. S mégis a legmeg- elégedettebb és legboldogabb életet élék. A munka nekik éppen olyan élvezet, mint régi hazájukban például a zon- gorázás volt. Egy sem tartja magát többnek, mint a má- sik. Az arisztokrata, a hajóstiszt a volt bankár s keres- kedő csakugy dolgozik, mint volt hajóslegénye. Sőt megtörténik, hogy a volt hajótulajdonos, aki régi hazá- jában milliókkal bir, nem restel, volt hajógépésznél tan- nulni gépészmesterséget, mert az tetszik neki. Asszonyaink akik az előtt ájultoztak, ha egy csöpp mosogatóvíz csep- pent a ruhájukra, ma maguk mosogatnak és surolnak. Mindamellet megfognak győződni, hogy mily jó kedv s megelégedés uralkodik közöttük.

E közben megkondult az ebédre hívó harangszó s a munkások egyszerű munkásruhában özönlöttek nagy csapatokban mindenfelől.

Óriási nagy néptömeg verődött össze az étkező előtt s mögött, mert mindenfelől ajtók voltak az épüle- ten. Ashbor is bement vendégeivel és leültek a fősztal- hoz. Ashbor az asztalfőn és vendégei mellette két oldalt. A többiek is helyet foglaltak, vegyesen nők és a férfiak.

Midőn már mindenki elfoglalta helyét, fölállott és bemutatta a vendégeket az egész gyülekezetnek, akik lelkes „Isten hozott-“tal üdvözölték őket, némelyek csak helyeikről, mások odamentek hozzájuk s kezet nyújtva

De egy hó múlva már ismét hajón ültem.

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

De nem akarom önként is szomorítani — folytatá De nem akarom önként is szomorítani — folytatá

üdvözölték az új embereket. Miután mindenki újra elfog- lalta helyét hirtelen csend lett. Ez a csend arra való volt, hogy aki asztali imáját akarja elvégezni, elvégezhesse azt nyugodtan.

Behozták a levest, utána hust amely mellé min- denkinék egy kis butellia bor is járt. Majd babfőzeléket hoztak és mindenki annyit evett, amennyi neki izlett. Az ételek kitünően voltak elkészítve. Az edények igen csi- nosak voltak, a nagyobb rész már a telepesek saját ké- szítménye.

— Lássá kérem — szólott Ashbor a grófnak és feleségének — van nekünk mindenünk, amire az em- bernek csak szüksége van. Vannak szigetünkön antilo- pok, amelyek kitünő hust szolgáltatnak, ha kell, halunk is van bőven. Terem mindenféle kerti és hűvelyes ve- teményünk. azonkívül van nagy szőlőnk, ahonnan kitünő bort nyerünk, még pedig szintén igen bőven, mert a pinczében annyi borunk van, hogy ünnep vagy szünna- pokon csapra is üthetünk egy-két hordót és mulatunk mindnyájan. Tehát az élvezetekből is kijut nekünk. De még színházunk is van, ahol hetenkint egyszer előadá- sokat is tartanak.

Üzbégly örömet fejezte ki, hogy oly szép rend van a telepen és a társasélet olyan szép fejlődésnek in- dult, ami gyönyörűség.

— Erről a társaséletről még fogunk beszélgetni egyet-mást — mond Ashbor — mert ez, amit önök lát- tak, még mind kevés.

A telepesek ezalatt igen élénken és vigan társa- logtak; némelyek az ebéd után kimentek az étkezőhe- lyliség elé és leheverészték a fübe, mások helyeiken be- szélgettek és tréfálgattak. Meglátszott rajtuk a gondtalan- ság és a megelégedettség.

várt nap, a midőn egyesülhettek szeretett Margittommal. Félévig jártunk jegybe és már közeledett a várva-sam. Bájos Margittom igazán szeretett és már égetem a vágy-beleegyezésüket. Senki sem volt boldogabb, mint én. legboldogabb emberre tettem; mert a frigyhez megadták Egy hét múlva, mint kéro léptem föl és szülei a meggyözött arról, hogy én is szeretve vagyok. néhány szót váltottam vele ott, de ez a néhány szó — fordult Vilimához. Megismertem és megszerettem. Csak annyval bírt rá. Eppen olyan volt, mint én, asszonyom egy vénuszi természetű, gyönyörű szöke hajú, kék szemű elhatározásomat megmástani kényteleníttem. És erre Egy mulatságon voltam, a melynek következtében A sors azonban másként akarta.

eladom és visszalepek a hadtenggerészetre. mindig. Tenyleg már el is határozom, hogy birtokaimat gerre, a melyet oly nagyon szerettem és kedveltem kéből. Vágyam azonban folyton vonzott vissza a ten- atyám gazdaságát s így kiléptem a tenggerészekt kötele- rász tiszt voltam s atyám halála után én vettem át elbeszélését — ott hon Angliában. Ifju koromban tenge- — Előkelő állást foglaltam el — kezdé a főnök- gneinek a kiváncsiságát kielégítse.

Ashbor pedig hozzáfogott az elbeszéléshöz, hogy vendé- Egyelőre azonban nem tehetett egyebet, mint figyelt sedést lehtetni s e rajongást lecsillapítani. szereteivel gondolkodott azon, miképen tudná e lelke- A nő elcsalásával figyelt is minderre és a nő igazán szont lassá hazáját.

igen szívesen lemond a reményről is, hogy valaha vi- eddigi tünetekből már is kezdé gyantítani, hogy Üzbégny milyen távolról esnek érzelmei a hazaszereletről, de az

A pihenés az ebéddel együtt két órát vett igénybe s midőn a harang ismét megkondult, mindenki sietett ismét a munkájához.

Ashbor és vendégei ismét csak egyedül maradtak s a főnök fölhívására ők is visszamentek a főnöki palotába, hogy a délutánt beszélgetéssel töltsék el.

VIII.

A telep fejlődése.

— Azt hiszem, — mondá Ashbor, a midőn ismét a palotába értek és helyet foglaltak a főnök szobájában — délelőtt eleget sétálgattunk. Most pihenni fogunk s ha érdeklő önöket, elbeszélem miként fejlődött e sziget azzá, aminőnek önök most látják.

Ezen ajánlat mindegyiknél tetszésre talált és kérték a főnököt, hogy beszélje el nekik a sziget fejlődését.

Különösen Üzbégny érdekelte a dolog rendkívül nagyon. Ő már el is feledte az átélt szenvedéseket, elfeledte a csapást is, amely őt érte, azzal, hogy ismeretlen vidékre sodorta őt, ahonnan ki tudja, vajjon visszakerül-e a hazájába. A délelőtt folyamán tapasztalt dolgok mindezt elfeledtették vele.

Nem úgy Vilma.

E különös nem remélt dolgok őt is érdekelték, figyelemmel kísért mindent, de lelkében sokkal erősebb volt a honvágy, mintsem hazájáról megfelekedni tudott volna. Aggódva figyelte már is Üzbégny, hogy mily lelkesedéssel csüng Ashbor szavain s mily lelkesedéssel beszél a szigetről és annak berendezéséről.

Nem ismerte ugyan oly annyira férjét, hogy tudta volna, mily kevésbé lelkesíti őt e szó „haza“ és hogy

ten levő lámák és antilopok nyujtanak. mindig akad ilyen telepen. Czipőanyagot pedig a szige-

A keliméket a műhelyekben földolgozzák. Munka nélkül ott találják, azt behozzák magukkal a szigetre. neshegyhez, megnézi, hogy van-e új hajó s ami hasz-

Ugyanis minden három hónapban kimennek a mag- jukon, részint az elpusztult hajóiról szedik össze.

Kelme és anyag volt a szigeten elég. Vásznot, posz- tot az itt lakók részint maguk is hozták magukkal hajó-

Kelme és anyag volt a szigeten elég. Vásznot, posz- s dolgoztak. lükbe is, ahol a munkások modern, új gépeken vartak

Tovább haladva beértek a szabó és cipész műhe- pcesnyét is.

nyát a szigeten és ezek hoznak magukkal tollat és jó- részén több héttig különféle nagyobb madarak ütemek ta-

neveve választotta, hogy küld az isten. Az évek egy- szigeten a dunyhákba és párnákba a tollat; Mire Ashbor

Csodálkozva kérde Vilma, hogy honnan veszik a s dolgoztak.

valami becses emlék volt. A szekrények ruhákkal voltak megröve. Az ágyban szalmazsákok és tollas ágybéli

nosait meg a régi hazájukból hozták magukkal s találtak a falon csüngő képeket is, a melyeket tulajdo-

tal, székek, két-három ágy, szekrény. Némely szobában rültek el. A burzat minden házban egyenlő volt: asz-

egy szobába nyílt. A szobák az utca hosszában te- ájtárában kétfelől ajtók voltak, amelyek mindegyike egy-

tek, amely a kertekhez nyíló második ajtóval bírt. Az házba is bementek. Az utcáról nyíló ajton ájtárába ér-

mitt a legnagyobb tisztaság uralkodott. Nehány magán- Az épületek mindeütt mindeütt egyformák voltak s minde-

étközben még egyet-mást megnézhetünk, míg a közös étközbe érünk.

Mesterember szintén elég kerül ki a hajósnépből és az ide vetődött utasokból. Képviselve van az iparnak minden szükséges és hasznos ága. A telep különben igen sokat köszönhet a gépészeknek és kovácsoknak, akik igen sokban hozzájárultak a telep fejlődéséhez. Ha ezek nem lettek volna segítségükre, nem tudták volna fölláttani a meglévő gyárakat. Pedig van már a szigeten működésben nagy vasgyár, üveghuta, edénygyár; a fegyvergyár ideiglenes volt, már nem működik. A gépgyár pedig most lesz nagyobbítva. Ott készültek a motorok, eddig husz nagy és öt kisebb motor van a szigeten. De mind e gyárak még nagyon kezdetlegesek. A hiányok pótlása már a közel jövőben meg fog történni.

Igy beszélgetve érkeztek meg a városka végére, a hol a gyárak között nagy térség van, amelyben óriási méretű épület nyulik végig, nagy ablakokkal és a keskenyebb oldalakon egy-egy, a nagyobb oldalakon három-három ajtóval. Az épület sűrűn volt körülveve fákkal, úgy hogy távolról az épületből mi sem látszott.

Az egyik keskeny oldalnak ajtaján mentek be.

Ott volt a konyha, a melyben két nagy vaskályha körül egész sereg asszony forgolódik. Asztalokon tésztát gyúrnak, nyujtanak, egy csapat nő pedig már az edényeket hordja ki, hogy asztalt terítsen.

Ők is ezen csapat után mentek s óriási nagy terembe értek, amelyben mindenféle asztalok állottak, szép fehér abroszokkal betérítve.

— Most az étkezőben vagyunk — mondá Ashbor vendégeinek — amelyben a sziget összes lakói összejönnek étkezni. Az étkezőterem tulsó oldalán szintén van konyha hogy a főzés könnyebben haladjon, mert bizony ezen fölül vagyunk, akik dolgoznak, fáradnak naphosszat és a gyomor nemcsak azt kívánja meg, hogy töltve legyen,

